

KS § 286

Dnr KS/2023:317 – 003

Hållbarhetsstrategi för Strängnäs kommun

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. upphäva beslut
 - a. KF § 73 2014-06-16
 - b. KF § 72, 2015-05-25, Förslag till miljöstrategi för Strängnäs kommun
 - c. KF § 104, 2015-06-15, Jämställdhetsstrategi, strategi för jämställdhet och likvärdig medborgarservice
 - d. KF § 105, 2015-06-15, Tillgänglighetsstrategi, strategi för arbetet med funktionshindersfrågor
2. anta Hållbarhetsstrategi för Strängnäs kommun enligt förslag daterat 2023-10-26,
3. strategin ska gälla från och med 1 januari 2024,
4. föreslå för majoritetsägda bolag att fatta likvärdigt beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunstyrelsens beslut.

Beskrivning av ärendet

Föreslagen strategi är tänkt att vara ett stöd i kommunens arbete med hållbar utveckling genom att förtydliga den strategiska inriktningen för miljö och klimat samt social hållbarhet. Ekonomisk hållbarhet regleras genom andra styrdokument och perspektivet omfattas därmed inte av föreslagen strategi.

Strategin ersätter fyra styrdokument och tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges vision och beslutade mål enligt flerårsplanen. Vidare tar strategin sikte på nationellt och regionalt beslutade mål och områden, samt förtydligar vad som behöver göras för att vi ska uppnå dem. En mer omfattande beskrivning, nulägesanalys och uppföljning kommer att visualiseras på webben varför strategin är relativt kortfattad.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Hållbarhetsstrategin handlar om hållbar utveckling kopplat till Agenda 2030 och har kommunens invånare som målgrupp, social hållbarhet har därmed ett brett perspektiv. Hållbarhetsstrategin tar inte primärt sikte på kommunen i rollen som arbetsgivare, aktiva åtgärder mot diskriminering hanteras på annat sätt inom organisationen. Med anledning av att föreslagen strategi ersätter de styrdokument i vilka folkhälsa, funktionsrätt och jämställdhet har hanterats, lyfts dessa områden fram särskilt. Det betyder inte att andra grupper som ryms inom diskrimineringsgrunderna inte omfattas av området social hållbarhet vilket också beskrivs i inledande texten för social hållbarhet

”vi utgår från allas lika värde, säkerställer rättigheter och arbetar för att alla är inkluderade.”

I ”alla” tänker Strängnäs kommun in samtliga grupper.

Den strategiska inriktningen för miljö och klimat samt social hållbarhet utgår från tre hållbarhetsprinciper.

- Ur ett hållbarhetsperspektiv är de tre aspekterna av hållbarhet (miljömässigt-, socialt- och ekonomiskt hållbart) inbördes jämfört lika viktiga.
- Ingen får lämnas utanför. Detta innebär att hållbarhetsarbetet i våra verksamheter anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.
- Målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara och detta innebär att målen måste ses som en helhet som är ihopkopplade och beroende av varandra. Det innebär att vi inte kan fokusera på något av målen på bekostnad av ett annat

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Hållbarhetsstrategin samlar Strängnäs kommuns strategiska inriktning som tidigare reglerats i separata styrdokument. Att visualisera strategin och hållbarhetsarbetet på webben antas öka både transparens och tillgänglighet.

Strategin kan kopplas till innovationsarbetet på två sätt. Dels genom att det är ett helt nytt sätt att arbeta, dels genom att arbetet med innovation kommer att bidra till att snabbare uppnå en hållbar omställning.

Uppföljning

Det nya arbetssättet som beskrivs ovan tillsammans med dess stödsystem ska utvärderas särskilt i delår 2 2024 samt vidare under år 2025. Dokumentet kan revideras om behov uppstår. Målet är att arbetet med hållbar utveckling ska integreras med ordinarie verksamhetsstyrning och uppföljning.

Beslutsunderlag

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Tjänsteutlåtande, Hållbarhetsstrategi, 2023-10-26
Styrdokument, Hållbarhetsstrategi för Strängnäs kommun, förslag, 2023-10-26
Styrdokument, Tillgänglighetsstrategi, antagen 2015-06-15 § 105, 2015-06-16
Protokollsutdrag, KF § 105, 2015-06-15, Tillgänglighetsstrategi, strategi för arbetet med funktionshindersfrågor
Styrdokument, Jämställdhetsstrategi, antagen 2015-06-15 KF § 106, 2015-06-25
Protokollsutdrag, KF § 104, 2015-06-15, Jämställdhetsstrategi, strategi för jämställdhet och likvärdig medborgarservice
Styrdokument, Miljöstrategi för Strängnäs kommun, antagen 2015-05-25 KF § 72, 2015-05-29
Protokollsutdrag, KF § 72, 2015-05-25, Förslag till miljöstrategi för Strängnäs kommun
Styrdokument, Folkhälsoplan för Strängnäs kommun, antagen 2014-06-16 KF § 73, 2014-06-16
Protokollsutdrag, KF § 73 2014-06-16

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Strängnäs kommunföretag AB
SEVAB Strängnäs Energi AB
Strängnäs Bostads AB
Strängnäs Fastighets AB
Barn- och utbildningsnämnden för kännedom
Kulturnämnden för kännedom
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för kännedom
Socialnämnden för kännedom
Teknik- och fritidsnämnden för kännedom
Valnämnden för kännedom
Kommunrevisionen för kännedom
Hållbarhetsfunktionen för kännedom

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Beslutad:	åååå-mm-dd § xx
Myndighet:	Kommunfullmäktige
Diarienummer:	KS/2023:317 – 003
Ersätter:	Folkhälsoplan för Strängnäs kommun beslutad av kommunfullmäktige 2014-06-16 § 73 Miljöstrategi för Strängnäs kommun beslutad av kommunfullmäktige 2015-05-25 § 72 Jämställdhetsstrategi beslutad av kommunfullmäktige 2015-06-15 § 104 Tillgänglighetsstrategi beslutad av kommunfullmäktige 2015-06-15 § 105
Gäller för:	Strängnäs kommunkoncern
Gäller fr o m:	2024-01-01
Gäller t o m:	Tills vidare
Dokumentansvarig:	Kansliavdelningen
Uppföljning:	Årligen

Hållbarhetsstrategi för Strängnäs kommun

Strategin ska vara ett stöd i Strängnäs kommuns arbete med hållbar utveckling. Hållbarhetsstrategin är ett principdokument som bildar en helhet tillsammans med tillhörande webbstöd. Tillsammans utgör dessa två delar kommunens stöd och styrning av arbetet med hållbar utveckling.

Inledning

Hållbarhetsstrategin har sin utgångspunkt i Strängnäs kommuns vision, flerårsplan och mål som fastställts av kommunfullmäktige, samt andra regionalt eller nationellt beslutade mål inom respektive område.

Strategin klargör Strängnäs kommuns hållbarhetsprinciper och definierar kommunens strategiska inriktning för miljö och klimat samt social hållbarhet.

De nationella målen samt Agenda 2030 ska utgöra ett löpande stöd för Strängnäs kommun vid identifiering av utmaningar och prioriteringar i fortsatt arbete.

Hållbar utveckling utifrån våra hållbarhetsprinciper

Hållbar – står för hur utvecklingen ska vara, ett önskat tillstånd där målen i Agenda 2030 ger vägledning.

Utveckling – står för det som behöver ske men på ett annorlunda sätt där kommunens arbete med innovation och förnyelse spelar en viktig roll.

Strängnäs kommuns hållbarhetsprinciper

Strängnäs arbete med hållbar utveckling omfattar tre grundläggande hållbarhetsprinciper utifrån vilka kommunfullmäktiges hållbarhetsmål och den strategiska inriktningen ska nås.

- Ur ett hållbarhetsperspektiv är de tre aspekterna av hållbarhet (miljömässigt-, socialt- och ekonomiskt) inbördes jämfört lika viktiga.
- Ingen får lämnas utanför. Det innebär att arbetet anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.
- Målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara. Det innebär att målen måste ses som en helhet som är ihopkopplade och beroende av varandra och att fokus inte kan läggas på något mål på bekostnad av ett annat.

Strategisk inriktning miljö och klimat

I Strängnäs kommun skapar vi bra förutsättningar för en god livs- och naturmiljö för dagens och kommande generationer, både inom och utanför kommungränsen.

Miljö

Vi strävar efter att ha en så låg miljöpåverkan som möjligt. Vi förvaltar vattnet, luften, marken och ekosystemen så att biologisk mångfald och ekosystemtjänster bibehålls på lång sikt. Vår kommun ska ha en rik och frisk natur som är motståndskraftig mot ett förändrat klimat.

En god livs- och naturmiljö innebär att vi ska

- bevara och förstärka en god livs- och naturmiljö
- utveckla och förbättra till en god livs- och naturmiljö där brister finns
- hushålla med energi och naturresurser
- undvika, förebygga och minska utsläpp som medför miljö- eller hälsofarlig exponering
- arbeta med klimatanpassning genom att minska sårbarheten för olika typer av risker för våra livs- och naturmiljöer som kan uppstå av ett

förändrat klimat med mer extrema, nyckfulla och oförutsägbara vädersituationer

Klimat

Strängnäs kommuns mål är att senast år 2040 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären och därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att senast år 2040 ska utsläppen av växthusgaser inom Strängnäs kommuns gränser vara minst 85 procent lägre än vad utsläppen var år 1990. Resterande utsläpp ned till noll kan vi i Strängnäs kommun uppnå genom kompletterande åtgärder. Målet omfattar all klimatpåverkan som kommunkoncernen, verksamheter och invånarna i Strängnäs orsakar även om utsläppen sker på andra ställen i Sverige eller övriga världen.

Kommunfullmäktiges mål om fossilfrihet 2030 i Strängnäs kommuns geografiska område ska tolkas som att utsläppen från inrikes transporter år 2030 jämfört med år 2010, ska minska med 100 procent. Det innebär också att all övrig verksamhet som exempelvis arbetsmaskiner, industriprocesser, uppvärmning och elproduktion inom kommunens gränser ska vara fri från fossil energi.

För att leva upp till kommunens del av Parisavtalets 2-gradersmål behöver utsläppsmängden hålla sig inom Strängnäs koldioxidbudget fram till år 2040.

Strategisk inriktning för social hållbarhet

I Strängnäs kommun skapar vi möjligheter för ett socialt hållbart samhälle där alla invånare kan leva ett gott liv. Vi utgår från allas lika värde, säkerställer rättigheter och arbetar för att alla är inkluderade. Alla ska ha möjlighet att vara delaktiga i samhällsutvecklingen och känna tillit till varandra.

Folkhälsa

Befolkningens samlade hälsa ska vara god och jämlikt fördelad mellan olika grupper.

Vi ska

- rikta insatser till hela befolkningen men särskilt anpassa och utforma dem utifrån grupper med störst behov
- arbeta med de bakomliggande livsvillkoren för att möjliggöra att kommuninvånarna har förutsättningar för ett hälsosamt liv
- ha ett främjande och förebyggande perspektiv där arbetet med trygghet, psykisk hälsa och suicidprevention är en viktig del

Jämställdhet

I Strängnäs kommun ska kvinnor och män, flickor och pojkar ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet.

Vi ska

- aktivt arbeta med normer
- ha med jämställdhetsperspektivet i alla verksamheter och när beslut fattas

Funktionsrätt

I Strängnäs kommun ska personer med funktionsnedsättning uppleva jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället.

Vi ska

- ha med funktionsrätts- och tillgänglighetsperspektivet i alla verksamheter och när beslut fattas

Beslutad:	Kommunfullmäktige 2015-06-15 § 105
Gäller fr o m:	2015-06-16
Myndighet:	Kommunfullmäktige
Diarienummer:	KS/2015:271-003
Ersätter:	Tillgänglighetsplan beslutad av kommunfullmäktige 2012-08-27 § 124 (Dnr KS/2012:311-0093)
Ansvarig:	Samhällsbyggnadsnämnden

Tillgänglighetsstrategi

Strategi för arbetet med funktionshindersfrågor

Utifrån kommunens vision ska det för den enskilde vara enkelt, tryggt och ge stora möjligheter att leva i Strängnäs kommun. Samverkan, förnyelse och utveckling ska stå i centrum.

För Strängnäs kommun är det viktigt att skapa ett hållbart samhälle och bygga en attraktiv kommun för dagens och morgondagens behov och krav, med medborgarens behov i centrum – hållbart över tiden. Det förutsätter en aktiv samverkan och verksamhetsutveckling inom och mellan kultur-, miljö-, näringslivs-, samhällsbyggnads-, utbildnings-, och de sociala områdena. Strategin ska fungera som ett styrdokument för alla kommunens verksamhetsområden och anger övergripande kommunens fokusområden.

Strategisk inriktning

Syfte

Tillgänglighetsarbetet är ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla livsvillkor som främjar människors delaktighet och tillgänglighet i samhället och som underlättar vardagen för personer med funktionsnedsättning. Arbetet grundas på sambanden mellan samhällets utformning och strävan efter att skapa jämlikhet i levnadsvillkor för alla.

Övergripande mål

Funktionshinderspolitik handlar om att med politiska ställningstaganden skapa förutsättningar och möjligheter för en positiv utveckling av samhället för kommuninvånarna och utjämna skillnader i tillgänglighet och delaktighet för att medverka till att funktionshindrade ska kunna leva ett aktivt och självständigt liv. Delaktighet och bättre livsvillkor är en resurs för individen medan tillgänglighet är ett mål för samhället.

Sverige har sedan år 2000 en nationell funktionshindersstrategi som tar sin utgångspunkt i EU:s funktionshindersstrategi och regeringens antagna prioriterade mål för ökad tillgänglighet, vilka också överensstämmer med ovanstående bestämningsfaktorer. Därmed omfattar tillgänglighetsarbetet de allra flesta politikområdena.

Det nationella funktionshindersarbetet utgår från det FN-konventionen och EU:s funktionshindersstrategi med mål om förbättrat livskvalité för personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar inom alla områden.

Till de nationella målen finns tio målområden som anger regeringens prioriterade områden. För att höja livskvalitén och öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättningar i vårt samhälle är det viktigt med gemensamt mål och gemensamma målområden som vägledning för det kommunala arbetet.

Verktyg för att påskynda utvecklingen

För att uppnå en socialt hållbar utveckling i samhället måste en rad insatser genomföras för att personer med funktionsnedsättning ska bli delaktiga på lika villkor. Kunskap, standardisering, upphandling, lagar och regler och forskning är viktiga verktyg i detta arbete. Omgivningens kompetens och attityder behöver bli bättre, ökade tillgänglighetskrav kan mötas genom standardiseringar och specifikationer som tas fram för att kunna användas som mått på kvalitet vid tillgänglighetsförbättringar och i utvecklingen av nya tillgängliga produkter, tjänster, byggnader och transportmedel. I upphandlingen kan specifika krav ställas för att öka tillgängligheten. Lagar och regler är bra verktyg för att påskynda utvecklingen. Plan- och bygglagen (PBL), Diskrimineringslagen och lagen om handikappanpassad kollektivtrafik, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), diskrimineringslagen, Socialtjänstlagen (SoL) och bostadsanpassningslagen (BAB) används som verktyg av flera myndigheter och företag. Andra verktyg som kan vara viktiga är kommunens reglementen och styrdokument som bl a beskriver ansvarsfördelning och formellt arbetssätt. Det behövs kunskap kring vilka omständigheter som begränsar personer med funktionsnedsättning för att kunna identifiera och undanröja de hinder som finns.

Nedan anges Riksdagens beslutade nationella målområden som ligger fast sedan drygt 10 år. Sveriges kommuner har olika förutsättningar och olika behov av arbetsinsatser inom de olika målområdena. Myndigheten för delaktighet (Mfd) har i uppdrag att följa upp och redovisa hur Sverige följer FN-konventionen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Alla kommuner har således en skyldighet att kontinuerligt rapportera till Myndigheten för delaktighet hur långt man har kommit med att uppfylla FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

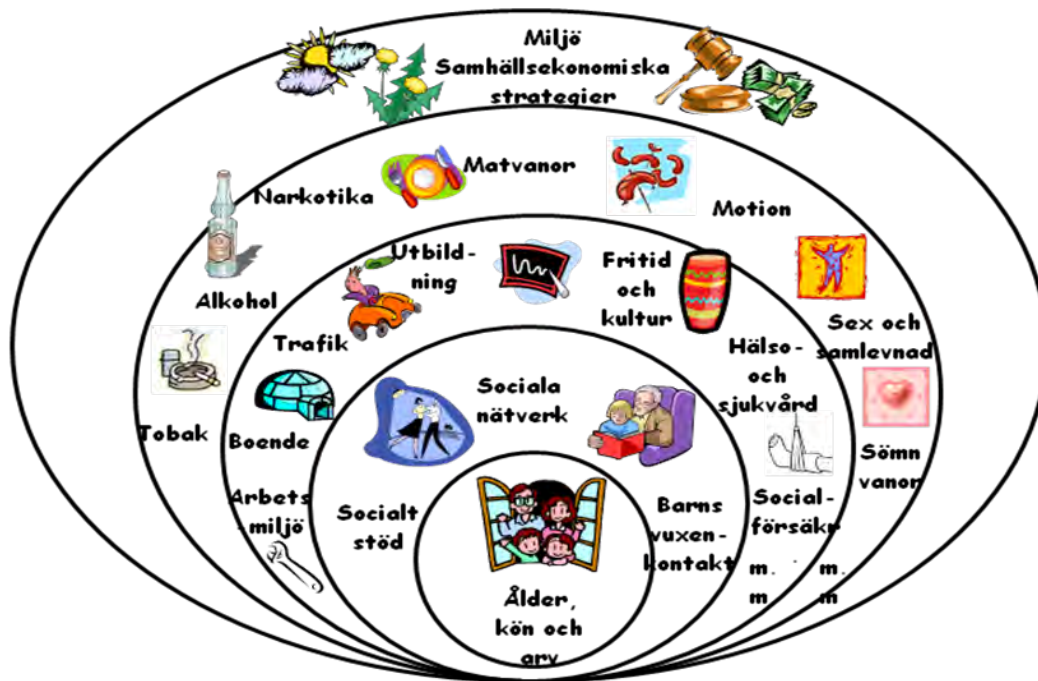
Nationella målområden

1. Arbetsmarknad - jobb
2. Utbildning - skola
3. Vård och omsorg
4. Folkhälsa
5. Fysisk tillgänglighet – Enkelt avhjälpna hinder
6. Transport – Kollektivtrafik/gång och cykelvägar
7. IT-politik och Media – Kommunikation, Tv, Radio, Tidning
8. Kultur och idrott
9. Rättsväsendet
10. Konsumentpolitik – tillgänglighet till butiker

Vad påverkar tillgängligheten?

Människors funktionsnedsättningar påverkas av många olika omständigheter, allt från närliggande individuella faktorer till olika samhällsfaktorer. Var vi lever, hur vi bor, miljö, barndom, uppväxttid, utbildning, fritid och arbete påverkar alla vilka förutsättningar som finns till delaktighet och livskvalité. Även levnadsvanorna spelar stor roll. Det handlar också om vårt sociala nätverk, om att vara sedd och hörd, att veta att man inte är ensam. Insatser för ökad tillgänglighet behövs på olika nivåer och i flera delar av samhället, samverkan är en grundförutsättning. Det är ett strategiskt val, såväl på nationell nivå som i vår kommun, att utgå från de faktorer och omständigheter som påverkar förutsättningarna till delaktighet och livskvalitén, de så kallade "tillgänglighetens bestämningsfaktorer", i stället för isolering och exkludering med hälsoproblem som följd.

Bestämningsfaktorer för tillgänglighet överensstämmer med de bestämningsfaktorer som gäller för folkhälsa. Det är alla de faktorer som bidrar till skillnader i hälsa och ohälsa och delaktighet och isolering. Nedanstående bild visar ett uppslag av de faktorer som påverkar känslan av delaktighet och hälsan.

Kommunens verksamheter påverkar alla, mer eller mindre, det nationella målet och målområdena. Med särskild utgångspunkt från de 10 nationella målområdena pågår arbeten inom 9 områden i Strängnäs kommun.

1. Kommunen som arbetsgivare arbetar med att underlätta för omplacering av personer med funktionsnedsättning inom den egna verksamheten när anpassning av arbetsplatsen enligt arbetsmiljölagen inte är tillräcklig. Ansvarig verksamhet: Personalenheten.
2. Kommunen förbättrar förutsättningarna för elever med funktionsnedsättningar genom att förbättra lärarnas kunskaper och förståelse för elevens förutsättningar och undanröja brister i skolornas fysiska, sociala och pedagogiska miljö. T ex kunskap om utvecklingsprojektet i Stallarholmsskolan där socialpedagogiska inlärningsmetoder sprids till andra skolor. Ansvarig verksamhet: Barn- och utbildningskontoret.
3. Kommunen fortsätter sprida information och kunskap om vilka insatser som personer med funktionsnedsättningar har rätt till och kan få. Ansvarig verksamhet: Socialkontoret.
4. Kommunen verkar för att det finns en god tillgång till fysiska aktiviteter, spontana som organiserade, för att personer med funktionsnedsättning ska kunna bibehålla och stärka sina färdigheter och hälsa. Ansvarig verksamhet: Teknik- och servicekontoret och Samhällsbyggnadskontoret samt barn- och utbildningskontoret.
5. Kommunen arbetar för att undandöra enkelt avhjälpta hinder i den fysiska miljön. Ansvarig verksamhet: Samhällsbyggnadskontoret, Teknik- och servicekontoret och Strängnäs fastighets- och bostadsbolag.

6. Kommunen arbetar för att öka tillgängligheten och tryggheten i kommunens transportsystem och inom kollektivtrafiken. Ansvarig verksamhet: Kommunstaben, teknik- och servicekontoret, Samhällsbyggnadskontoret.
7. Kommunen arbetar för att göra webbplatser och e-tjänster tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. T ex med hjälp av funka.nu, och lättästa texter. Ansvarig verksamhet: Kommunikationsavdelningen och teknik- och servicekontorets strategi- och projektenhet.
8. Att göra kultur- och idrottsarrangemang tillgängliga för alla samt att öka kunskapen om bland annat tillgängligheten till och i anläggningar för personer med funktionsnedsättningar. Ansvarig verksamhet: Kulturkontoret samt teknik- och servicekontoret .
9. Arbete inom rättsväsendets område bedrivs inte i av Strängnäs kommun.
10. Kommunen arbetar med information till konsumenter och företagare för att minska brister i tillgängligheten i handeln för konsumenter med funktionsnedsättningar t ex tillgänglighetsdatabasen. Ansvarig verksamhet: Näringslivskontoret, Samhällsbyggnadskontoret, Teknik- och servicekontoret Strängnäs fastighets- och bostadsbolag

Många olika faktorer och verksamheter påverkar således personer med funktionsnedsättning. För ett effektivt tillgänglighetsarbete krävs tvärspektoriell samverkan och samordning inom kommunens organisation och mellan kommunen, myndigheten för funktionshindersfrågor, landstinget, och länsstyrelsen, men också med ideella organisationer och andra samhällsaktörer.

Särskilt prioriterande områden

För att skapa samhällseliga förutsättningar för att kommuninvånarna ska kunna uppnå en upplevd god livskvalité utgör de tio nationella målområdena ramen för kommunens arbete. Samtliga målområden är viktiga för Strängnäs kommun. Behov finns att också prioritera särskilt stöd i den nu framtagna tillgänglighetsstrategin. Förutom det arbete som genomförs inom 9 av de 10 nationella målområdena behövs ytterligare fokus och ett förstärkt arbete inom några utvalda områden.

Statistik visar att Sveriges befolkning lever längre och har blivit friskare högre upp i åldern. Detta avspeglas även i Strängnäs kommuns medborgare. I samband med att befolkningen lever längre är det också en större andel äldre som har någon funktionsnedsättning eller flera (s k multifunktionsnedsättning). Det är väl känt att många äldre drabbas av synnedsättning, hörselnedsättning och andra fysiska funktionsnedsättningar vilket ofta leder till behov av hjälp i vardagen. Detta ökade behov ställer större krav på kommunernas kunskap och arbete med universella lösningar men också sär lösningar i den befintliga miljön.

I samband med omvärldens instabilitet har behovet av samhällets stöd till invandrare ökat. Många har kommit från krigshärjade områden och har stora behov av särskilt stöd både fysiskt och psykiskt. Detta ställer också stora krav på kunskaper och resurser. En annan grupp som ökar, inte minst bland ungdomar, är personer med psykisk funktionsnedsättning. Behovet av åtgärder på många olika områden är stort i Strängnäs kommun. För att kunna få resultat och bidra till en märkbar förändring behöver Strängnäs kommun prioritera. Här nedan beskrivs de prioriterade områden som Strängnäs kommun särskilt ska arbeta med.

Prioriterade områden

- **Att förbättra förutsättningarna för elever med funktionsnedsättningar genom att förbättra lärarnas kunskaper och förståelse för elevens förutsättningar och undanröja brister i skolornas fysiska och pedagogiska miljö.**
Genom att förbättra förutsättningar att tillgodogöra sig viktig kunskap kan den upplevda livskvalitén, delaktigheten och samhörigheten öka.
- **Att öka tillgängligheten i kommunens transportsystem.**
För att öka tillgängligheten och användbarheten inom kollektivtrafiken behövs krav ställas i upphandlingen på att fordon och informations- och/eller biljettsystem ska vara tillgängliga. Även utbildning i bemötande, tillgänglighet och användbarhet för anställda inom kollektivtrafiken är viktig. Tillgängliga bytespunkter är ett annat område som gör att personer med funktionshinder kan genomföra hela resan på ett tillfredsställande och säkert sätt. En väl fungerande och användbar kollektivtrafik bör skapa goda förutsättningar för ett tryggt och säkert resande samtidigt som färdtjänst fyller en viktig funktion för personer med funktionsnedsättningar.
- **Att kommunens arbete intensifieras för att undandörja enkelt avhjälpna hinder i den fysiska miljön.**
Fysisk tillgänglighet är en förutsättning för delaktighet. Med brister i den fysiska miljön utestängs människor från att delta i samhället. Strängnäs kommuns utgångspunkt är att planera kommunens utveckling med utgångspunkt från universella lösningar som är bra för alla. stöd av särskilda tillgänglighetsåtgärder och undandörjande av enkelt avhjälpna hinder i den befintliga miljön bidra till en trygg, säker och hälsosam miljö.
- **Att stärka kompetensutveckling och kunskapsöverföring för personal som arbetar med frågor som särskilt berör personer med funktionsnedsättning.**
Kunskap om funktionshinder och funktionsnedsattas situation och livsvillkor är viktig inför alla beslut som på ett eller annat sätt kan beröra personer med funktionsnedsättning.

Varför är dessa prioriteringar viktiga?

Att förbättra förutsättningarna för elever med funktionsnedsättningar genom att förbättra lärarnas kunskaper och förståelse för elevens förutsättningar och undanröja brister i skolornas fysiska, sociala och pedagogiska miljö är mycket viktigt. Elever oavsett ålder och kön med kognitiva funktionshinder blir särskilt störda av mycket ljud som minskar koncentrationsförmågan. Ökad kunskap ökar självförtroendet, livskvalitén och delaktighet men också en känsla för samhörighet som skapar förutsättningar för ett aktivt och självständigt liv.

Att öka tillgängligheten i kommunens transportsystem är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna bryta sin isolering och utanförskap. Att inte kunna resa skapar också onödiga hinder i andra delar av vardagen. Med tillgängliga och användbara transportsystem kan vi skapa bättre förutsättningar att alla kan bidra att minska beroendet av bil.

Kommunen behöver verka för att åtgärda hinder i den befintliga fysiska miljön som kan bidra till att höja människors livskvalité, delaktighet och hälsa. I planeringen av kommunens utveckling behöver den fysiska miljön utformas utifrån universella lösningar. Kommunen har ett särskilt ansvar att prioritera dessa frågor för att förbättra alla kommuninvånarens livsvillkor och för att skapa goda förutsättningar i livskvalitén för kommande generationer .

Kunskapen om funktionshinder och de funktionshindrades situation är nödvändig för att identifiera och undanröja hinder vare sig det gäller den fysiska miljön eller inom informations- och kommunikationsområdet. Kunskapen är också viktig för att för att man ska kunna ta till vara den fördjupade kunskap och erfarenhet som finns inom de olika organisationer som representerar de funktionshindrade som bidrar till förståelse och acceptans av medborgarnas olika förutsättningar. Behovet av sådan kunskap och kompetensutveckling berör samtlig personal i kommunen. Det är särskilt viktigt att personal och politiker som på ett eller annat sätt hanterar ärenden som kan beröra personer med funktionsnedsättning får sådan kompetensutveckling.

Samverkan för förbättrad tillgänglighet

För att skapa ett samhälle där allas behov kan bli tillgodosedda krävs långsiktighet men också akuta åtgärder. Det som är bra för en viss funktionsnedsättning kan visa sig vara ett hinder för andra, därför krävs också fördjupad kunskap och en bred samverkan mellan kommunen, funktionshinderorganisationerna, näringsidkare, andra myndigheter och kommuninvånarna. För att möta de ökade behov och framtidens krav som en ökad befolkningstillväxt medför behöver Strängnäs kommun hitta nya samverkansformer för förbättrad tillgänglighet. Detta skulle kunna vara ett fördjupat samarbete med stadskärneföreningarna med näringsidkare och företagare, fler medborgardialoger med fokus på tillgänglighetsaspekter och ett fördjupat samarbete med funktionshinderorganisationerna direkt. Under många år har kommunens handikappråd varit en remissinstans för tillgänglighetsärenden som fattas beslut om av kommunfullmäktige. Att funktionshinderorganisationerna är en remissinstans i alla ärenden som berör människor med funktionsnedsättningar är viktigt, både ärenden som fattas på nämndnivå men också ärenden som är strategiskt viktiga och fattas av kommunfullmäktige. Det innebär att man tar vara på den fördjupade kunskap och erfarenhet som finns inom de olika handikappföreningarna i kommunen.

Ansvar och uppföljning

Utvecklingen av Strängnäs kommuns tillgänglighet ska ses som en ständigt pågående process. Arbetet med denna strategi kan ses som den första etappen i det långsiktiga arbetet med att genom olika åtgärder utveckla tillgängligheten inom olika områden. Många av insatserna kräver engagemang och ansvarstagande över olika förvaltnings- och politikområden samt samverkan med övriga aktörer och medborgare. Vissa insatser behöver en tydlig "ägare". De delar av kommunens ansvarsområden som berörs av denna strategi, tydliggörs i tabellen i slutet på denna strategi.

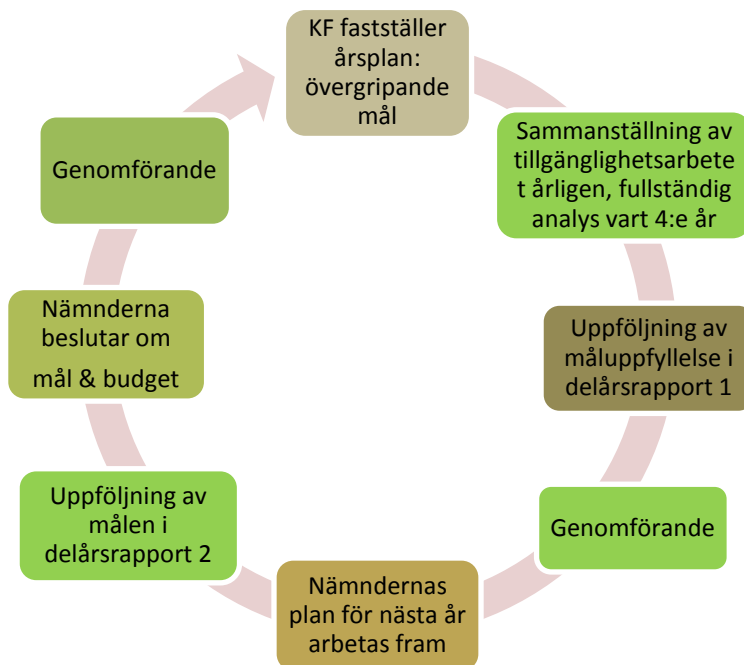
För att de mål som presenteras i denna tillgänglighetsstrategi ska kunna uppnås för kommunen, ska det fortsatta arbetet omfatta djupare analyser och framtagande av samordnade verksamhetsplaner/handlingsplaner med konkreta åtgärder inom de olika ansvarsområdena. Övriga strategier som kommunen har eller kan komma att ta fram för olika sektorer såsom, handelspolicy, näringslivsstrategi, strategi för turism, marknadsföring, miljö, folkhälsa med flera, tas fram efter initiativ i olika nämnder och beslutas av Kommunfullmäktige. Dessa strategier berör frågor som även behöver beaktas vid framtagande av verksamhetsplaner/handlingsplaner och projekt inom ramen för denna strategi.

En grundförutsättning för att nå effekt av tillgänglighetsstrategin är att erforderlig kunskap finns för att ta fram och följa upp konkreta åtgärder som skall integreras i arbetet med mål och budget. För att de konkreta åtgärderna i förvaltningens verksamhetsplaner/handlingsplaner ska motsvara det önskade resultatet behöver kontroller göras med hjälp av checklistor och kontrollpunkter. Mot bakgrund av att nya lagar och förordningar för förbättrad tillgänglighet i samhället har tagits fram av Riksdagen och Regeringen kommer resurserna att behöva ökas och kontroller genomföras på ett systematiskt och kontinuerligt sätt.

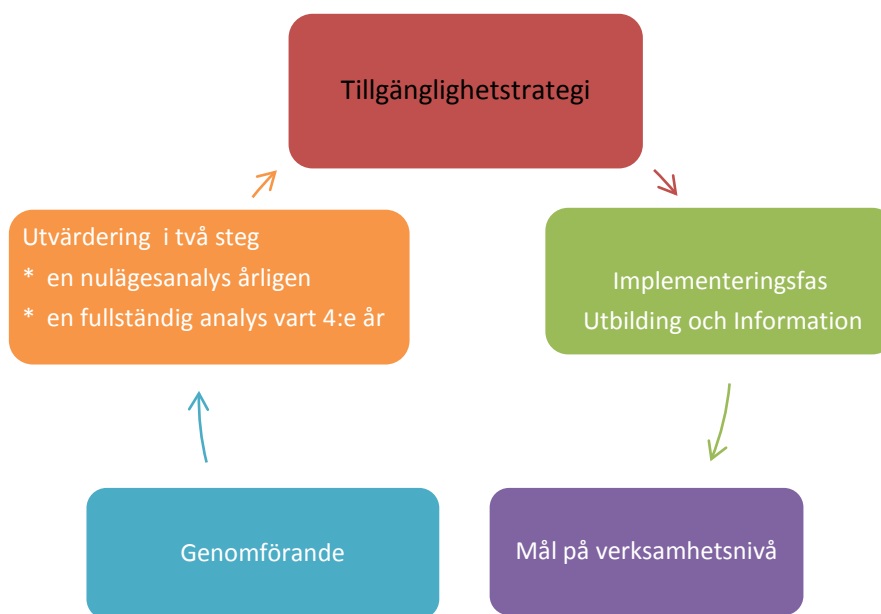
Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att tillgänglighetsstrategins inriktning och prioriterade områden omvandlas till konkreta åtaganden och aktiviteter på styrelse-, nämnds- och förvaltningsnivå och inom de kommunala bolagen. Frågorna ska avspeglas i nämndernas mål och förvaltningens verksamhetsplaner. Vid framtagande och prioritering av de insatser och aktiviteter som behöver ske inom respektive ansvarsområde är det viktigt att den samverkan mellan exempelvis funktionshinderorganisationerna som beskrivs ovan genomförs för att bredda kunskapen om behov och för att genomföra prioriteringar. Verksamhetsplanen skall innehålla konkreta aktiviteter för att uppnå verksamhetens mål och arbetas in i verksamhetens budgetarbete. Finns behov av specifika handlingsplaner för verksamheten upprättas dessa av verksamheten.

Nedan visas en schematisk bild över hur ansvar och uppföljning skall göras inom Strängnäs kommuns strategiska områden, såsom t ex; miljöstrategi, jämställdhetsstrategi och tillgänglighetsstrategi

Nedan visas en bild av hur processen för strategin kommer att se ut och hur målen för strategin vandrar genom alla verksamheter för att varje år följas upp och för att fullständigt analyseras vart 4:e år.

Översiktlig tabell över ansvarsfördelning för de prioriterade målen

	Berörda mål	Ansvarig politisk nämnd	Ansvarigt kontor i förvaltningen	Åtgärder för genomförande
1.	Att kommunen förbättrar förutsättningarna för elever med funktionsnedsättningar genom att förbättra lärarnas kunskaper och förståelse för elevens förutsättningar och undanröja brister i skolornas fysiska, pedagogiska och sociala miljö	Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningskontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna
2.	Att öka tillgängligheten och tryggheten i kommunens transportsystem	Kommunstyrelsen och Teknik- och servicenämnden, Samhällsbyggnadsnämnden	Kommunstab, Teknik- och servicekontoret, Samhällsbyggnadskontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna
3.	Att kommunens arbete intensifieras för att undandörja enkelt avhjälpna hinder i den fysiska miljön	Kommunstyrelsen och Teknik- och servicenämnden, Samhällsbyggnadsnämnden	Teknik- och servicekontoret, Samhällsbyggnadskontoret, Strängnäs fastighets- och bostadsbolag	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna
4.	Kontinuiteten av kompetensutveckling och kunskapsöverföring för personal som arbetar med frågor som särskilt berör personer med funktionsnedsättning behöver stärkas.	Alla nämnder	Alla kontor avdelningar och bolag	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna

Tillgänglighetsstrategin har inget slutdatum. Nämnden med ansvar för det strategiska tillgänglighetsarbetet ska utifrån de åtaganden och aktiviteter som styrelsen, nämnderna och förvaltningen årligen tar fram och genomför, analysera effekterna och vid behov initiera en översyn av tillgänglighetsstrategins aktualitet och föreslå revideringar.

Nämnden med ansvar för det strategiska tillgänglighetsarbetet ansvarar för samordning, beredningen inför kommunfullmäktiges aktualitetsbeslut.

Översiktlig tabell över de mål som Strängnäs kommun arbetar med

	Berörda mål	Ansvarig politisk nämnd	Ansvarigt kontor i förvaltningen	Åtgärder för genomförande
1.	Kommunen som arbetsgivare arbetar med att underlätta för omplacering av personer med funktionsnedsättning inom den egna verksamheten när anpassning av arbetsplatsen enligt arbetsmiljölagen inte är tillräcklig.	Alla berörda nämnder	Personalavdelningen	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna
2.	Kommunen förbättrar förutsättningarna för elever med funktionsnedsättningar genom att förbättra lärarnas kunskaper och förståelse för elevens förutsättningar och undanröja brister i skolornas fysiska, sociala och pedagogiska miljö.	Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningskontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna
3.	Kommunen fortsätter sprida information och kunskap om vilka insatser som personer med funktionsnedsättningar har rätt till och kan få	Socialnämnden	Socialkontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/handlingsplaner för verksamheterna

4.	Kommunen verkar för att det finns en god tillgång till fysiska aktiviteter, spontana som organiserade, för att personer med funktionsnedsättning ska kunna bibehålla och stärka sina färdigheter och hälsa.	Kultur- och fritidsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Barn- och utbildningsnämnden	Teknik- och servicekontoret, Samhällsbyggnadskontoret, Barn- och utbildningskontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/ handlingsplaner för verksamheterna
5.	Kommunen arbetar för att undandöra enkelt avhjälpna hinder i den fysiska miljön.	Samhällsbyggnadsnämnden, Teknik- och servicenämnden, Kommunstyrelsen	Teknik- och servicekontoret, Samhällsbyggnadskontoret, Strängnäs fastighets- och bostadsbolag	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/ handlingsplaner för verksamheterna
6.	Ökad tillgängligheten och tryggheten i kommunens transportsystem	Kommunstyrelsen , Teknik- och servicenämnden och Samhällsbyggnadsnämnden	Kommunstaberna, Teknik- och servicekontoret, Samhällsbyggnadskontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/ handlingsplaner för verksamheterna

	Berörda mål	Ansvarig politisk nämnd	Ansvarigt kontor i förvaltningen	Åtgärder för genomförande
7.	Kommunen arbetar för att göra webbplatser och e-tjänster tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar ex. med hjälp av funka.nu och lättlästa texter	Kommunstyrelsen	Kommunstabem, Kommunikationsavdelningen, samt Teknik- och servicekontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/ handlingsplaner för verksamheterna
8.	Genom att öka kunskapen om bland annat tillgängligheten till och i anläggningar för personer med funktionsnedsättningar är målsättningen att göra kultur- och idrottsarrangemang tillgängliga för alla. I föreningsbidragen från kommunen görs satsningar på organisationer/ föreningar som arbetar för att göra kulturen tillgänglig för alla både fysiskt och socialt.	Kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden	Barn- och utbildningskontoret och Kulturkontoret, Näringslivskontoret samt Teknik och fritidskontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/ handlingsplaner för verksamheterna
9.	Kommunen har inget pågående arbete inom detta nationella målområde			
10.	Kommunen arbetar med information till konsumenter och företagare för att minska brister i tillgängligheten i handeln för konsumenter med funktionsnedsättningar t ex tillgänglighetsdatabasen	Samhällsbyggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Teknik- och servicenämnden	Samhällsbyggnadskontoret, Näringslivskontoret, Teknik- och servicekontoret	Enligt årligen reviderade nämndmål och verksamhetsplaner/ handlingsplaner för verksamheterna

Tillgänglighetsstrategi, strategi för arbetet med funktionshindersfrågor

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. anta tillgänglighetsstrategin för Strängnäs kommun daterad 25 mars 2015,
2. upphäva den tillgänglighetsplan för Strängnäs kommun som antogs av kommunfullmäktige den 27 augusti 2012, dnr. KS/2012:311-0093,
3. ge förvaltningen i uppdrag att utarbeta en populärversion av strategin för att sprida kunskap om kommunens tillgänglighetsarbete för funktionshindrade.

Yrkanden

Madeleine Bilberg (MP), Margaretha Furustrand (FP), Tomas Fors (C), Ingrid Fäldt (S), Björn Karlsson (SD), Jacob Högfäldt (M) och Catharina De Geer (KD) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det bara finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunfullmäktiges beslut.

Bakgrund

I samhällsbyggnadsnämndens beslut den 29 april 2015 att föreslå kommunfullmäktige att anta tillgänglighetsstrategin upphävdes inte den tidigare tillgänglighetsplanen. Detta ordförandeförslag har samma innehåll som stadsbyggnadsnämndens beslut med tillägget att tidigare tillgänglighetsplan upphävs.

Kommunfullmäktige antog en tillgänglighetsplan för Strängnäs kommun den 27 augusti 2012. Enligt antagen tillgänglighetsplan ska denna revideras vid början av varje mandatperiod. Enligt kommunens riktlinjer skall det finnas en strategi för varje område som omfattar kommunens alla olika verksamheter därför har Samhällsbyggnadsnämnden tagit fram ett förslag till ny tillgänglighetsstrategi. Den nya strategin ersätter den tidigare tillgänglighetsplanen. Arbetet har föregåtts av en work-shop som genomfördes den 3 juni 2014. Förslag till prioriterade områden och frågor arbetades fram och tillsammans med funktionshinderorganisationernas inkomna förslag har 4 prioriterade områden identifierats.

Beredning

I tillgänglighetsarbetet är de nationella målen viktiga för att skapa ett hållbart långsiktigt arbete och som stärker och utvecklar människors livsvillkor men också

främjar människors delaktighet och tillgänglighet i samhället. Förslaget till den nya tillgänglighetsstrategin innehåller beskrivningar och tillämpningar av verktyg såsom nationella lagar och regler för att påskynda utvecklingen. Detta för att uppnå ett socialt och fysisk hållbart samhälle främst för personer med funktionsnedsättning. Några exempel på sådana lagar och regler som fungerar som verktyg är plan- och bygglagen, boverkets byggregler, diskrimineringslagen, lagen om handikappanpassad kollektivtrafik, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Socialtjänstlagen (SoL) och bostadsanpassningslagen (BAB).

Förslaget har varit ute på remiss hos samtliga nämnder och kommunala bolag samt funktionshinderorganisationerna. Nämnder och bolag ställer sig bakom förslaget till strategi med några redaktionella ändringar. Funktionshinderorganisationernas synpunkter har till vissa delar medfört mindre ändringar och kompletteringar av strategin. Andra delar i organisationernas yttrande, som mer är att hänföra till konkreta insatser för olika grupper, har inte kunnat inarbetas på denna övergripande nivå som strategin utgör. De flesta av förslagen/insatserna ligger dock inom de målområden och prioriteringar som strategin anger. Dessa förslag och insatser har förtecknats i en bilaga till denna strategi för att de ska kunna beaktas i det kommande arbetet med nämndernas målformuleringar och förvaltningens verksamhetsplaner där målområdena inom respektive ansvarsområde ska beaktas.

Strategin ska vara vägledande för kommunstyrelsen och andra nämnder. Framtagandet av eventuella handlingsplaner och särskilda aktiviteter inom olika fokusområden kommer att kräva särskilda insatser av nämnder och verksamheterna.

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att tillgänglighetsstrategins inriktning och prioriterade områden omvandlas till konkreta åtaganden och aktiviteter på styrelse-, nämnds-, och förvaltningsnivå. Utifrån nämndernas mål och förvaltningens verksamhetsplaner ska indikatorer med aktiviteter tas fram. För att arbetet med strategin för funktionshindersfrågor skall bli framgångsrikt och hållbart behövs nödvändiga resurser därför skall uppföljningen göras årligen i samband med mål och budgetarbetet för varje verksamhet och en fullständig utvärdering varje mandatperiod.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 136, 2015-05-27

Ordförandeförslag ” Tillgänglighetsstrategi, strategi för arbetet med funktionshindersfrågor ”, 2015-05-13

Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 89, tillgänglighetsstrategi, strategi för arbetet med funktionshinderfrågor

Tjänsteutlåtande, 2015-04-15

Förslag till tillgänglighetsstrategi daterad 2015-03-25

Bilaga: Sammanställning av funktionshinderorganisationernas specifika förslag och prioriteringar

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Kommunala bolag

Funktionshinderorganisationerna

Justerandes sign

AA

DB

H

Utdragsbestyrkande

Beslutad:	Kommunfullmäktige 2015-06-15 § 104
Gäller fr o m-t o m:	2015-06-15 – 2019-01-01
Myndighet:	Kommunstyrelsen
Diarienummer:	KS/2015:270-003
Ersätter:	-
Ansvarig:	Samhällsbyggnadsnämnden

Jämställdhetsstrategi

Strategi för jämställdhet och likvärdig medborgarservice

Utifrån kommunens vision ska det för den enskilde vara enkelt, tryggt och ge stora möjligheter att leva i Strängnäs kommun. Samverkan, förnyelse och utveckling ska stå i centrum.

För Strängnäs kommun är det viktigt att skapa ett hållbart samhälle och bygga en attraktiv kommun för dagens och morgondagens behov och krav, med medborgarens behov i centrum – hållbart över tiden. Det förutsätter en aktiv samverkan och verksamhetsutveckling inom och mellan kultur-, miljö-, näringslivs-, samhällsbyggnads-, utbildnings-, och de sociala områdena. Strategin ska fungera som ett styrdokument för alla kommunens verksamhetsområden och anger övergripande kommunens fokusområden.

En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra, *ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.*

Syftet med strategin

Jämställdhetsstrategin innehåller mål och visioner för hur ett långsiktigt och hållbart jämställdhetsarbete ska se ut, i Strängnäs kommun. Jämställdhet betyder jämlikhet mellan specifikt kvinnor och män – men utesluter inte automatiskt arbetet med andra jämlikhetsfrågor utan fokuset på jämställdhet bör ses som en styrka som gör arbetet konkret. Medborgarservice handlar i sin tur om den service som kommunen tillhandahåller och som både kvinnor och män möjliggör genom sitt medborgarskap.

Strategin inbegriper också mer översiktliga visioner och mål såsom näringsliv, föreställningen om Strängnäs som plats och viktiga demokratifrågor såsom hälsa för barn och unga. Strategin redovisar vilka kommunövergripande riktningar och verksamhetsområden som är viktiga för att nå uppsatta jämställdhetsmål. Strategin anger inte kommunens arbetsgivaransvar för jämställdhet och diskriminering, utan är en strategi för hur jämställdhet ska inkluderas i rutinerna för medborgarservice och för politikernas arbete.

Innehållsförteckning

1. Begrepp och definitioner	3
2. Nationella samt internationella mål och överenskommelser	4
3. Strängnäs kommuns externa jämställdhetsarbete	5
4. Fokusområden och strategiska ansatser/visioner för jämställdhetsarbetet.....	5
4.1 Länkande ledarskap för ett jämställt näringsliv och en könsbalanserad maktfördelning.....	6
4.2 Livskvalité och hälsa för kvinnor och män, flickor och pojkar	7
4.3 Jämställdhet i huvudfåran – likvärdig medborgarservice	7
4.4 En dynamisk idyll för familjer med jämställda ambitioner	8
4.5 Engagerade medarbetare för ett jämställt Strängnäs kommun	8
6. Ansvar och uppföljning.....	9
7. Bilagor	10

1. Begrepp och definitioner

Inom jämställdhets- och mångfaldsområdet förekommer en hel del begrepp som kan behöva förtydligande. Några av de begrepp som förekommer i den här planen är:

Jämställdhet

Jämställdhet betyder att kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden.

Jämlikhet

Jämlikhet innebär alla människors lika rättigheter och möjligheter. Människor är födda fria och lika i värde och rättigheter utan åtskillnad av något slag enligt FNs deklaration om mänskliga rättigheter. Begreppet jämställdhet är begränsat till relationer mellan könen.

Genus

Genus är det tänkta sociala könet som skapas av handlingar och föreställningar om kvinnlighet och manlighet i samhället. Genus har alltså inget att göra med det biologiska könet.

Jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering är en strategi för att få in jämställdhetsfrågan i kommunens övergripande och dagliga arbete. Det innebär enligt Europarådets definition en "(om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser, så att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet".

I Regeringens plattform för jämställdhetsintegrering beskrivs strategin på detta sätt: "I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategi som används för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Jämställdhetsintegrering innebär att beslut inom alla politikområden ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv. Eftersom jämställdhet mellan kvinnor och män skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas måste jämställdhetsperspektivet finnas med i det dagliga arbetet. Strategin har vuxit fram för att motverka tendensen till att jämställdhetsfrågorna hamnar i skymundan eller sidoordnas andra politiska frågor och verksamheter."¹

¹ Regeringens plattform för jämställdhetsintegrering

2. Nationella samt internationella mål och överenskommelser

Sveriges Jämställdhetspolitiska mål

"Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken i Sverige är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Det innebär bland annat följande:

- En jämn fördelning av makt och inflytande
Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- Ekonomisk jämställdhet
Kvinnor och män ska ha samma möjlighet och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemsarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra
Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet."²

CEMR:s deklARATION om jämställdhet

CEMR (Council of European Municipalities and Regions), de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation, har upprättat "Den Europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män - på lokal och regional nivå". Alla kommuner inbjuds att underteckna deklARATIONEN, att offentligt ta ställning för principen att jämställdhet ska råda mellan kvinnor och män och att inom sina verksamhetsområden genomföra sina åtaganden enligt deklARATIONEN.³

Den Europeiska DeklARATIONEN för Jämställdhet har sex principer och trettio artiklar som handlar om att aktivt främja arbetet för att uppnå jämställdhet.

De sex principerna:

1. Jämställdhet är en grundläggande rättighet
2. För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnanden bekämpas
3. Ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle
4. Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet

² På tal om kvinnor och män 2014, SCB, s.3

³ Jämställ.nu <http://www.jamstall.nu/politik/cemr-deklARATIONEN/>

5. Jämställdhetsintegrering av kommunens verksamheter är nödvändig för att främja jämställdhet
6. Att handlingsplaner och program har tillräklig finansiering är nödvändigt för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång.⁴

FN:s överenskommelser om jämställdhet

Den här jämställdhetsstrategin tar också sitt utgångspunkt ifrån FN:s överenskommelser om jämställdhet såsom Konventionen mot all slags diskriminering av kvinnor från 1979 som trädde i kraft i september 1981 och FN:s Beijingdeklaration och åtgärdsplattform från 1995 och resolutionerna som antogs vid generalförsamlingens 23:e extra session år 2000 (Beijing +5). En annan utgångspunkt är Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, rådets rekommendation från december 1996 om en representativ fördelning mellan kvinnor och män i beslutsprocessen samt IULA:s (International Union of Local Authorities) deklaration om kvinnor i världens länder.⁵

3. Strängnäs kommuns externa jämställdhetsarbete

Strängnäs kommun har arbetat internt med jämställdhet i flera år (som arbetsgivare). Den här strategin gäller istället Strängnäs kommuns externa arbete kring jämställdhet utifrån ett medborgarperspektiv. Kommunen har med konsultstöd av jämställdhets- och mångfaldsexperter, i samverkan med Strängnäs medborgare och politiker, tagit fram denna strategi.

4. Fokusområden och strategiska ansatser/visioner för jämställdhetsarbetet

Här föreslås fem olika fokusområden som är baserade på bakomliggande kartläggning och process. Fokusområdena och målen utgör strategin för tjänstemännens och politikernas arbete med jämställdhet. Utgångspunkten är en kommun med en jämn fördelning av antal kvinnor och män som är medborgare, men en könssegregerad arbetsmarknad och maktsfär där det finns lika mycket att ta tag i som det finns unika framgångsfaktorer att bygga vidare på. Allt detta har tagits hänsyn till i framtagandet av strategin, för att ge en sådan verklighetsförankrad strategi som möjligt. I strategins bilaga 3 finns därför under varje fokusområde en samlad palett av genomförandemål och aktiviteter för att underlätta de olika nämndernas och verksamheternas arbete med att nå strategins ansatser och visioner. Jämställdhetsarbete är långsiktigt och Strängnäs kommun avser att arbeta med åtgärder från bilagan till strategin under de olika fokusområdena.

⁴ Den Europiska Deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR (Council of European Municipalities and Regions), 2006

⁵ Den Europiska Deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR (Council of European Municipalities and Regions), 2006

- Fokusområde 1. Länkande ledarskap för ett jämställt näringsliv och en könsbalanserad maktfördelning
- Fokusområde 2. Livskvalité och hälsa för kvinnor och män, flickor och pojkar
- Fokusområde 3. Jämställdhet i huvudfåran – likvärdig medborgarservice
- Fokusområde 4. En dynamisk idyll för familjer med jämställda ambitioner
- Fokusområde 5. Engagerade medarbetare för ett jämställt Strängnäs kommun

4.1 Länkande ledarskap för ett jämställt näringsliv och en könsbalanserad maktfördelning

För att nå framgång krävs en lärande organisation och ett förbättringsarbete som sprider sig till kommunens näringsliv, behövs ett länkande ledarskap – där de som innehar jämställdhetskompetens och mognad leder vägen, länkar samman olika delar av näringslivet och kommunens verksamhet – och som står som förebilder i jämställdhetsarbetet. Länkande ledarskap enligt Brobygget handlar om tydlig kommunikation, och att "lyfta fram och synliggöra resultat".⁶ En bra förutsättning för Strängnäs kommun är att det finns många aktiviteter inom jämställdhetsområdet som är oerhört bra. Utmaningen är att det kan vara svårt att hitta och samordna det som redan sker, eftersom det i dagsläget saknas ett nätverk. En tydlig strukturering och kommunikation av arbetet kommer att underlätta Strängnäs jämställdhetsarbete.

För att koppla jämställdhet till näringslivet och kommunens tillväxt är det viktigt att jämställdhetsstrategin också bygger på en förankring av näringslivets behov i frågan. Att kartlägga och diskutera jämställdhet inom näringslivet är en bra utgångspunkt. Kartläggningen visade en obalans mellan könen i företagsledning, samt en könssegregerad arbetsmarknad. Det har genomförts några få satsningar på kvinnors företagande specifikt och inga åtgärder för jämställd företagsrådgivning har funnits i kartläggningen.

Näringslivspolitikerna står på fyra ben i Strängnäs kommun: 1. Befintlig näringslivsutveckling, det vill säga en bra kommun att driva sitt företag i. 2. Besöksnäringen som på många platser är ett område där mycket kvinnor företagar. 3. Företagsetableringar, det vill säga att ta hand om de förfrågningar som kommer samt att jobba proaktivt för etablering. 4. Mötesplatser för näringslivet i kommunen, exempelvis Strängnäs Business Park som öppnar upp för förutsättningar att skapa mötesplatser och kompetensutveckling inom jämställdhetsfrågor för näringslivet.⁷ Detta fokusområde föreslår därför mål inom dessa fyra delar.

⁶ Brobygget, Strängnäs kommun.

⁷ *Strängnäs kommuns näringslivsstrategi togs fram samtidigt som denna strategi och dessa fyra ben som näringslivet står på kommer från arbetet med strategin.*

Strategisk ansats/Vision för fokusområde 1: Strängnäs kommun tar ledningen i jämställdhetsfrågan och med ett länkande ledarskap når vi en mognadsnivå, där jämställdhet blir en framgångsfaktor för tillväxt.

4.2 Livskvalité och hälsa för kvinnor och män, flickor och pojkar
Strängnäs kommun präglas av ett konkurrensutsatt omsorgs- samt utbildningsområde. De kommunala verksamheterna står under de nationella och internationella kraven på jämställdhet och jämställdhetsintegrering av verksamheterna. Därför ska de kommunala verksamheterna stå som förebilder och sätta hög standard för en livskvalité och god hälsa som bygger på lika möjligheter och rättigheter för både kvinnor och män, flickor och pojkar, genom hela livet. Detta sätter medborgarnas behov i centrum och skapar en hållbar jämställdhet över tid i de kommunala verksamheterna.

I Strängnäs kommun är förskolorna en stor förebild inom jämställdhetsfrågor. Redan under 2011-2012 har förskolorna i kommunen upprättat en Genusplan som de arbetat vidare med sedan dess.⁸

En till bra förutsättning som Strängnäs har är rapporten *Liv&Hälsa Ung – Kommunprofil Strängnäs 2008-2014* från Landstinget Sörmland. Landstinget har gjort rapporten fem gånger, och rapporten analyseras bland annat familjförhållanden, trygghet, skolor, fritid, motion, alkoholvanor, våld och hälsa. Resultaten visas genom könsuppdelad statistik, där vi kan se att det finns många områden där flickor mår sämre och är mer stressade i skolan än pojkar, samt är mer utsatta för mobbning.

Strategisk ansats/Vision för fokusområde 2: Våra kommunala vård-, omsorgs- och utbildningsverksamheter ska vara goda förebilder i en konkurrensutsatt miljö, för mäns och kvinnors lika möjligheter och rättigheter till en livslång god hälsa och livskvalité.

4.3 Jämställdhet i huvudfåran – likvärdig medborgarservice
"Medborgarnas behov i centrum – hållbart över tiden" står i centrum av Strängnäs kommuns värdegrunde, Brobygget. Kommunen prioriterar att skapa medborgardialog inom stadsplaneringsprojekt på intressanta sätt, där dialog och information är nyckelord. Samtidigt har kommunen ett långsiktigt perspektiv på vårt arbetet. Därför är det viktigt i Strängnäs att ta in jämställdhet i rutiner och skapa hållbarhet genom att lokalisera avvikelser (ojämställda rutiner och bemötande) i den nuvarande medborgarservicen. Brobygget gör det möjligt att nå långt i jämställdhetsintegreringen under kort tid eftersom kommunens medarbetare redan har erfarenhet av att bryta sönder stuprör och levandegöra

⁸ "Genusprojekt 2011-2012 med handlingsplan för fortsatt arbete, rapport från Strängnäs kommun", Johanna Lundin

förbättring i den ordinarie verksamheten. En framgångsfaktor i arbetet är också att kunskapsbasen och erfarenheten kring jämställdhetsintegrering av rutiner och medborgarservice i kommuner numera är mycket omfattande.⁹ Att integrera jämställdhet ska vara "lätt att göra rätt".

Strategisk ansats/Vision för fokusområde 3: Jämställdhet ska integreras i huvudfåran av den medborgarservice som i dagsläget flyter under Brobygget.

4.4 En dynamisk idyll för familjer med jämställda ambitioner
Utgångsläget för Strängnäs kommun är en pendlarkommun där föräldrar och familjer väljer att bosätta sig för att komma bort från storstadens stress. Kommunen har 15500 förvärvsarbetande varav 43 procent pendlar till sitt arbete. Här finns stora luckor i nuvarande kartläggning där det saknas könsuppdelad statistik - hur rör sig kvinnor och män in och ut ur kommunen? Vem pendlar i familjen, vem stannar i kommunen? Vad är det för typ av jobb som kvinnor respektive män pendlar till eller stannar kvar i kommunen för? Finns det förutsättningar för familjer att skapa jämställdhet genom fibertillgång, pendling på olika sätt och fritidsaktiviteter? Hur skapar vi attraktivitet för moderna småbarnsfamiljer – hur skapar vi jämställdhet för dem i Strängnäs kommun så att de väljer kommunen som bostadsord?

En framgångsfaktor för Strängnäs kommun är att fler män tar ut föräldraledighet än rikssnittet. Pendlaravståndet till större städer är så pass litet att både män och kvinnor i heterosexuella samt homosexuella parrelationer har möjlighet att fördela arbetet och omsorgen av hemmet och/eller barnen på ett jämställt sätt.

Strategisk ansats/Vision för fokusområde 4: En dynamisk idyll uppstår i korsningen mellan tradition och modernitet, detta genom våra högt satta jämställdhetsambitioner för medborgarna, på både arbetet och fritiden.

4.5 Engagerade medarbetare för ett jämställt Strängnäs kommun
"Medarbetarna har mandat och ett eget ansvar att planera, genomföra och följa upp arbetsgruppens förbättringsaktiviteter." (citat från Brobygget)
Vi utgår från jämställdhetsfrågan som något som, liksom våra andra områden inom Strängnäs politik och medborgarservice, mår allra bäst av tjänstemän och politiker som gör det lilla extra för medborgarna. Genom kunskap och spännande nätverk och utbildningar i frågan väcker vi medarbetarnas engagemang på alla nivåer och det gör att vi hinner i kapp i jämställdhetsintegreringen.

Strategisk ansats/Vision för fokusområde 5: Samtliga tjänstemän och politiker i Strängnäs kommun ska ha så pass god kompetens inom jämställdhetsfrågan, att ett engagemang för att integrera den i sitt dagliga arbete blir oundvikligt samt statusfyllt.

⁹ Se www.jamstall.nu som är statens arkiv för jämställdhetsintegrering

6. Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelsen är huvudansvarig för jämställdhetsstrategin. Ansvaret för jämställdhetsarbetet berör dock hela kommunens verksamhet och samtliga nämnder. Även de kommunala bolagen ska via ägardirektiv ges en roll i arbetet för jämställdheten. Berörda delar av förvaltningen, berörda nämnder, kommunala bolag ska tillsammans med och i samarbete med externa aktörer medverka till att jämställdhetsstrategin genomförs.

Många av insatserna kräver engagemang och ansvarstagande över olika förvaltnings- och politikområden samt med övriga aktörer och medborgare. Vissa insatser behöver en tydlig ägare. För att komma till konkreta åtgärder så att frågorna avspeglas i nämndernas mål och förvaltningens verksamhetsplaner behövs det politiska prioriteringar.

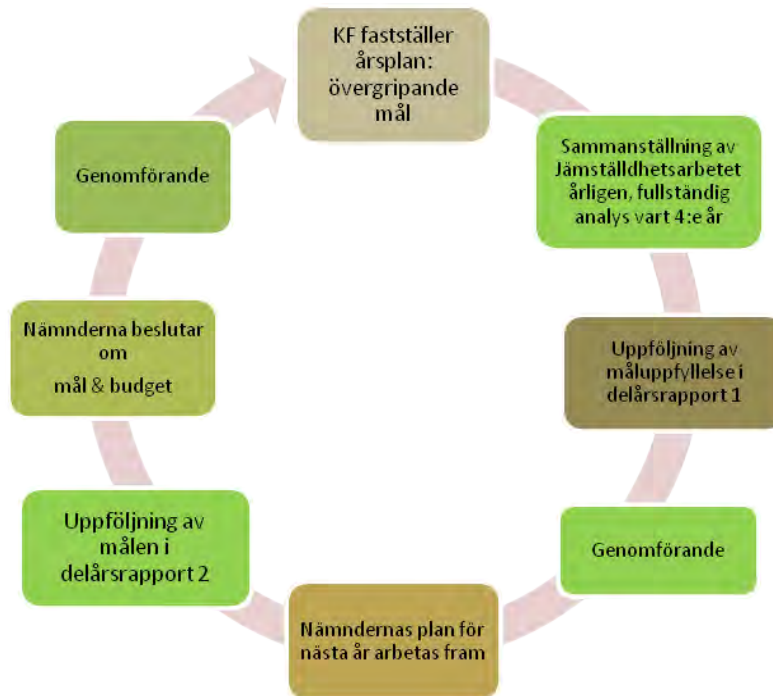
Kommunfullmäktige gör prioriteringar i det årliga mål- och budgetarbetet. En årlig uppföljning av jämställdhetsarbetet ska ge kommunfullmäktige ett aktuellt underlag inför beslut för olika insatser. Nämndernas mål och indikatorer har en direkt koppling till kommunfullmäktiges övergripande mål och indikatorer. Utifrån nämndernas mål formulerar respektive kontor en verksamhetsplan. I bilaga 3 till denna strategi finns prioriterade aktiviteter under respektive fokusområde som hjälp för nämndernas och verksamheternas målformuleringar och verksamhetsplaner inom området jämställdhet.

Genom att tydligare koppla jämställdhetsstrategin med kommunens system för styrning kan jämställdhetsarbetet följas upp i delårsrapporter och årsredovisningen samt genom kontorens verksamhetsplaner och de kontorsspecifika verksamhetsmålen indikatorer.

En fullständig utvärdering görs vart fjärde år i början av mandatperioden. Efter utvärderingen kan jämställdhetsstrategin revideras och förbättras.

Något som både framkommer i CEMR-deklarationen samt i arbetet med att ta fram strategin är att resurser är nödvändiga för att arbetet ska bli framgångsrikt. Därför är ett övergripande mål för hela strategin självklart att arbetet ska tas med i nämndernas målformuleringar och förvaltningens verksamhetsplaner.

Figur 4. Jämställdhetsstrategins årshjul

7. Bilagor

Till jämställdhetsstrategin finns en särskild handling med bilagor samlade. Bilagorna omfattar en kartläggning av hur jämställdheten ser ut i Strängnäs kommun idag, redovisning av resultat från genomförd workshop och medborgardialog men även en bilaga med exempel på mål och aktiviteter som stöd för nämndernas och förvaltningens arbete med jämställdhetsfrågor.

Bilaga 1. Bakomliggande kartläggning.

Bilaga 2. Dokumentation från workshop och medborgardialog.

Bilaga 3. Mål- och aktivitetspalett för nämnder och förvaltningens verksamhetsplaner.

Jämställdhetsstrategi, strategi för jämställdhet och likvärdig medborgarservice

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. anta jämställdhetsstrategin för Strängnäs kommun daterad 25 mars 2015,
2. ge förvaltningen i uppdrag att utarbeta en populärversion av strategin för att sprida kunskap om kommunens jämställdhetsarbete.

Yrkanden

Ingrid Fäldt (S), Josefin Valham (MP), Catharina De Geer (KD), Margaretha Furustrand (FP), David Aronsson (V), Mia Nerby (C), Björn Karlsson (SD), Sixten Skullman (M) och Jan Eriksson (STRP) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det bara finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunfullmäktiges beslut.

Bakgrund

För Strängnäs kommun är det viktigt att skapa ett hållbart samhälle och bygga en attraktiv kommun för dagens och morgondagens behov och krav – medborgarens behov i centrum – hållbart över tiden.

Mot bakgrund av detta och FN:s överenskommelser om jämställdhet där Sveriges jämställdhetspolitiska mål är att män och kvinnor ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv och att långsiktigt arbeta för att eliminera diskriminering på grund av kön, har samhällsbyggnadsnämnden tagit fram ett förslag till en strategi för jämställdhet och likvärdig medborgarservice. Detta är en strategi som beskriver kommunens viljeinriktning och arbetssätt för kommunens externa och utåtriktade jämställdhetsarbete med ett medborgarperspektiv. Kommunen har med konsultstöd av jämställdhets- och mångfaldsexperter, i samverkan med Strängnäs kommuns medborgare och politiker, tagit fram denna strategi. Arbetet med strategin innehöll djupintervjuer, en work-shop för personal och chefer och en work-shop för medborgare samt inhämtning av statistiska uppgifter gällande jämställdheten ur ett könsperspektiv i Strängnäs kommun.

Samtliga nämnders och de kommunala bolagens verksamheter berörs av strategin. Remiss till kommunala nämnder och bolag har skett mot bakgrund av de beredningsregler som gäller för ärenden till kommunfullmäktige.

Beredning

I förslaget till strategi för jämställdhet och likvärdig service föreslås fem olika fokusområden som är bl a ett resultat av en kartläggnings- och dialogprocess. Förslaget till strategin innehåller också vilka strategiska ansatser och visioner

Justerandes sign

AA

DA

H

Utdragsbestyrkande

Strängnäs kommun har för jämställdhetsarbetet. Utgångspunkten är att Strängnäs kommuns bemötande och medborgarservice ska vara könsneutralt. Detta kräver ett aktivt arbete där ojämsställda rutiner, könsdiskriminerande förhållningssätt och ett könsrelaterat bemötande elimineras och arbetas bort.

För att göra detta möjligt behövs en jämställdhetsintegrering där medarbetare i Strängnäs kommun ökar kunskapen och levandegör förbättringar i den ordinarie verksamheten. Denna jämställdhetsintegrering kan nås genom kommunens arbete med brobygget och de Leanprocesser som verksamheterna under några år har arbetat med.

Kultur och fritidsnämnden, teknik och servicenämnden samt SEVAB har inkommit med synpunkter under remisstiden och ställer sig bakom förslaget. Även socialnämnden ställer sig bakom strategin men väcker även andra frågor som behöver belysas i det fortsatta jämställdhetsarbetet inom respektive kontor/nämnd. I sitt yttrande tar socialnämnden även upp vissa upplevda otydligheter gällande bland annat definitionen av - hållbar kommun - och varför kommunen omnämns som arbetsgivare i en strategi som avser hantera det externa arbetet med jämställdhet och likvärdig medborgarservice.

Strategin har därefter förtydligats på några punkter. Dokumentet har även förtydligats till skull delats upp i en strategidel med fokusområden och mål samt en bilagedel. Bilagorna omfattar en kartläggning av hur jämställdheten ser ut i Strängnäs kommun idag, redovisning av resultat från genomförd workshop och medborgardialog samt en bilaga med exempel på mål och aktiviteter som stöd för nämndernas och förvaltningens arbete med implementeringen av jämställdhetsfrågor i verksamheten. I bilagorna återfinns även statistiken gällande kommunen som arbetsgivare eftersom Strängnäs kommun i egenskap av kommunens i särklass största arbetsgivare även genom sin arbetsgivarroll påverkar förutsättningarna för jämställdheten för många kommunmedborgare och deras familjer.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 135, 2015-05-27

Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 90, 2015-04-29

Tjänsteutlåtande, 2015-04-15

Förslag till strategi för jämställdhet och likvärdig medborgarservice, 2015-03-25

Bilagor

1. Kartläggning av jämställdheten
2. Redovisning av workshop
3. Exempel på mål och aktiviteter för genomförande och uppföljning till stöd för kommunens verksamheter

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Justerandes sign

AA

DA

JK

Utdragsbestyrkande

Beslutad:	Kommunfullmäktige 2015-05-25 § 72
Gäller fr o m:	2015-05-26
Myndighet:	Samhällsbyggnadsnämnden
Diarienummer:	SBN/2015:157
Ersätter:	Miljöpolicy KS/2002:329
Ansvarig:	Samhällsbyggnadskontoret

Miljöstrategi för Strängnäs kommun

Utifrån kommunens vision ska det vara enkelt, tryggt och ge stora möjligheter att leva i Strängnäs kommun. Samverkan, förnyelse och utveckling ska stå i centrum och kommunen ska växa på ett hållbart sätt.

Strängnäs kommun vill vara en attraktiv och hållbar kommun som möter dagens och morgondagens behov och krav med medborgarnas behov i centrum. Miljöstrategin bygger på det nationella och regionala miljömålsarbetet och utgör en plattform där vi tillsammans kan göra skillnad lokalt. Miljöfrågan är kommunövergripande och miljöstrategin gäller för alla verksamheter inom kommunen inklusive de kommunala bolagen. Miljöstrategin omfattar den ekologiska dimensionen av hållbarhet.

Syfte

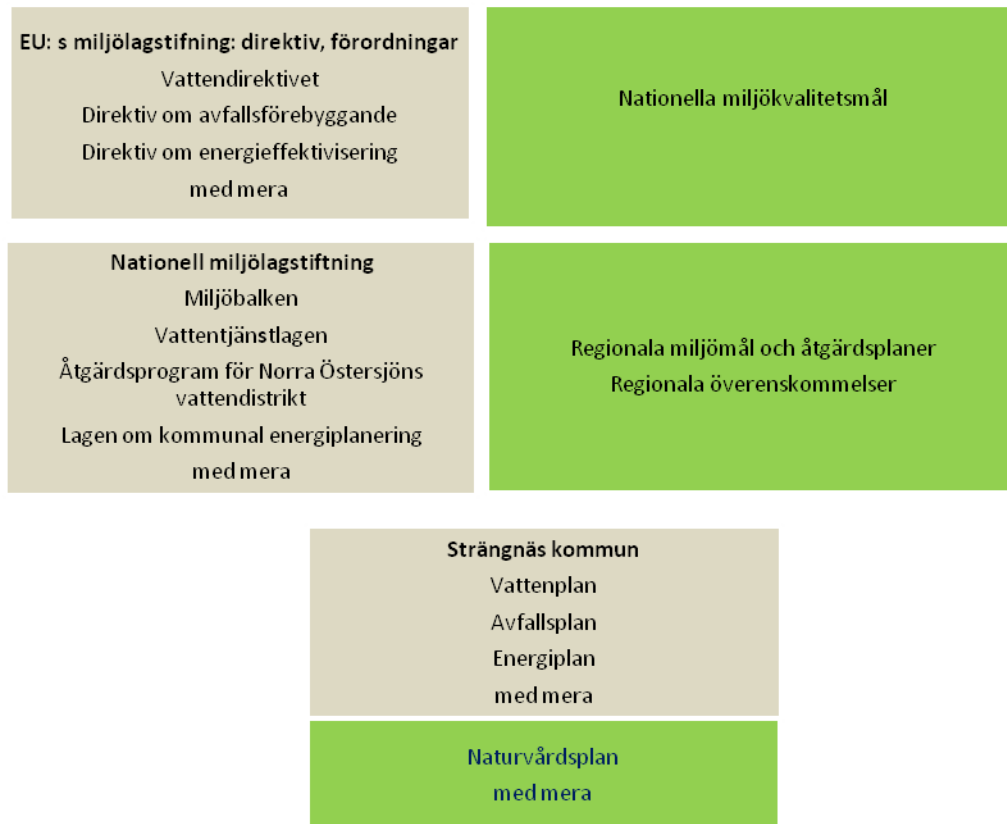
Miljöstrategin fastställer handlingsriktningar och långsiktiga fokusområden samt kommunens övergripande förhållningssätt till miljöarbete. Miljöstrategin har sin bas i EU:s och nationell miljölagstiftning, internationella miljökonventioner, Sveriges nationella miljö kvalitetsmål, det regionala åtgärdsprogrammet för Södermanlands miljö, andra nationella riktlinjer och i Strängnäs kommuns översiktsplan 2014. Strategin har ett tydligt utvecklingsperspektiv och ska utgöra stöd för politiska prioriteringar och beslut om insatser på miljöområdet.

Miljöstrategin är kopplad till kommunfullmäktiges mål *Kommunen ska arbeta för en hållbar tillväxt som gör att människor vill bo och verka här.*

Följande figur tydliggör i grova drag hur omvärlden påverkar miljöarbetet i vår kommun. Kraven som ställs via lagstiftning (till vänster i figuren) är obligatoriska. Miljöstrategins fokusområden innebär att Strängnäs kommun vidtar åtgärder som är kopplade till 13 nationella miljö kvalitetsmål av de 16 som finns idag.

Figur 1. Lagstiftning och nationella mål

Miljöstrategin anger sju fokusområden för kommunens framtida miljöarbete. Dessa områden har utsetts för att de bedöms vara av strategisk vikt för att skapa hållbar utveckling och attraktionskraft i kommunen. Fokusområden kan ha en koppling till flera miljö kvalitetsmål.

Bakgrund

Minskad miljöpåverkan samt klimatanpassning är globala utmaningar som också måste hanteras i vår kommun. Strängnäs är en tillväxtkommun vilket innebär ett ökat tryck på samhällsplanering och utmaningar måste mötas med långsiktigt arbete. Strängnäs är en kommun med stora vattenområden och att förbättra och skydda vattenkvalitet i våra sjöar och vattendrag är grundläggande. Mälarens vatten, med tanke på regionens långsiktiga vattenförsörjning är centralt och angeläget. Mälaren i sin helhet är ett riksintresse med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns, och för sitt värde för besöksnäring och friluftsliv.

Användning av kemikalier har ökat kraftigt under de senaste årtionden och skadliga kemikalier finns idag i olika varor, avfall, slam och i förorenad mark. Att minska spridningen av skadliga ämnen t.ex. genom att arbeta med olika kretsloppslösningar är en utmaning för det lokala miljöarbetet. Kemikalier eller

en ökad belastning på mark och vatten kan också hota den biologiska mångfalden och äventyra ekosystemtjänsterna.

Människans aktiviteter ger utsläpp av växthusgaser som kraftigt påverkar klimatet och redan idag syns effekter av klimatförändring i samhälle och natur. När klimatet förändras, förändras även förutsättningarna för människans möjligheter att bruka naturens resurser samt förutsättningarna för människors hälsa. Vattenfrågor kommer att ha huvudrollen i de klimatförändringar som förväntas komma.

Eftersom miljöfrågorna är gränsöverskridande bedrivs arbetet på flera nivåer: globalt, inom EU samt på nationell, regional och lokal nivå. Kommunen är en viktig aktör i miljö- och klimatarbetet.

Miljöförbättringar ger även sociala och ekonomiska vinster, bland annat i form av bättre folkhälsa, naturupplevelser och effektivare användning av råvaror och energi.

Övergripande mål

Strängnäs kommun ska aktivt arbeta för att bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen nås och att kommunen uppfyller alla befintliga lagkrav med god marginal. Miljösamverkan inom kommunen och regionalt med olika aktörer ska utvecklas och Strängnäs kommun ska vara ett föredöme för andra i miljöarbetet. Kommunens miljöarbete ska visualiseras så att kommuninvånarna har lätt att få information om hur de kan påverka och hur miljöarbetet i kommunen fortskrider.

Strängnäs kommun har full rådighet över kommunkoncernens verksamhet och kommer att sträva efter att uppnå de mål som gäller kommunkoncernen på flera sätt. Till exempel är upphandling ett effektivt verktyg att använda. Kommunen har inte full rådighet över att miljömålen uppnås i den geografiska kommunen, men kan på olika sätt arbeta för att målen ska uppnås. Informationsinsatser och samverkan kommer att vara mycket viktiga delar för att arbeta för en förändring i den geografiska kommunen.

EU

Liksom EU:s alla andra medlemsstater lyder Sverige under EU-rätten vilket innebär att vi måste se till att den svenska lagstiftningen lever upp till EU-rättens krav. Sverige är också anslutet till ett 40-tal internationella miljökonventioner för att skydda miljön och hushålla med våra naturresurser.

Sveriges miljömål nationellt och regionalt

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, tjugofyra etappmål och sexton miljö kvalitetsmål. Arbetet med att nå miljö kvalitetsmålen utgör grunden för den nationella miljöpolitiken. Miljö kvalitetsmålen beskriver det

tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Miljöstrategin för Strängnäs kommun är mer fokuserad på lokal nivå, hur processen ska utformas så att vi kan bidra i arbetet mot att miljökvalitetsmålen uppfylls.

Det regionala åtgärdsprogrammet för Södermanlands miljö 2015-2020 har tagits fram under året 2014. Programmet har fyra temaområden: Temaområden är vatten, miljögifter, biologisk mångfald (med särskild fokus på landmiljöer) och energi och klimat. De regionala temaområdena sammanfaller med fokusområden i denna miljöstrategi.

Översiktsplan 2014

Strängnäs kommuns översiktsplan 2014 ska bidra till ett hållbart samhälle med resurs- och energisnål samhällsutveckling. Planen fastslår ett antal strategiska fokusområden. De fokusområden som har en direkt koppling till miljöstrategin är:

- Underlätta för persontransporter till fots, med cykel och kollektivtrafik
- Skydda landskapsbilden på lång sikt
- Vidareutveckla kommunens identitet som Mälarkommun
- Skapa förutsättningar för minskad miljöbelastning och förbättrad hantering av klimatförändringar
- Bidra till en bättre folkhälsa genom samhällsplaneringen

Fokusområden och planer

De för Strängnäs aktuella fokusområdena i miljöstrategin är:

- Vatten
- Transporter
- Hållbara måltider
- Natur och biologisk mångfald
- Energi och klimat
- Kretslopp och giftfri miljö
- Bygg och planering

För att de ställningstaganden som presenteras i denna miljöstrategi ska kunna resultera i konkreta åtgärder och ge effekt, ska det fortsatta arbetet omfatta framtagande av planer (i vissa fall *policys* eller *riktlinjer*) med konkreta åtgärder inom de fokusområden där planer saknas idag och fortsatt utveckling av befintliga planer. Åtgärder kan naturligtvis också integreras direkt i verksamhetsplaner utan en separat plan inom ett fokusområde och följas upp i nämndernas och bolagens måluppföljning.

Strategin och planerna utgör kommunens miljö- och klimatarbete.

Strategin anger vidare hur det övergripande och samordnande ansvaret inom politik och förvaltningen fördelas.

Bilden tydliggör förhållandet mellan strategin och planerna:

Figur 2. Strategin och planerna

Planer är styrdokument över initiativ som ska tas, ger klara besked om åtgärder som ska utföras, vem som ska vidta dem, vilka resultat som ska bli följden och hur de ska följas upp. Huvudfokus är på de åtgärder som kommunen har rådighet över och som kan följas upp.

Arbetet på den här nivån ska prioriteras utifrån nulägesanalys, lagkrav och politiska prioriteringar. Vissa planer eller åtgärder är obligatoriska, t.ex. avfallsplan utifrån miljöbalken, energiplan enligt Lagen om kommunal energiplanering eller vattenplanering/åtgärder att säkerställa vattenkvaliteten enligt vattendirektivet.

Miljöstrategin ska aktualitetsförklaras och vid behov revideras i början av varje mandatperiod.

Fokusområden

1. Vatten

Strängnäs är en kommun där det finns förutsättningar för att producera ett bra dricksvatten och på ett hållbart sätt nyttja kommunens vattenresurser. Vi skyddar kommunens sjöar och vattendrag och våra viktiga grundvattenförekomster. Åtgärder som bidrar till säkerställande av bra vattenkvalitet, säker vattenhantering och vattenförsörjning ska genomföras enligt en fastställd *vattenplan*.

Vattenplanen ska konkretisera hur kommunen arbetar för att vara ekologiskt hållbar, hur kommunen uppfyller miljökvalitetsmålen och skapar förutsättningar för friluftsliv och rekreation. På lång sikt ska våra vatten uppfylla miljökvalitetsnormerna. Mälarens vattenkvalitet är av särskild betydelse.

Fokusområdet är kopplat till miljökvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Gifrfri miljö* och *Ingen övergödning*.

2. Transporter

I Strängnäs kommun är det lätt att gå, cykla eller använda kollektivtrafik. Kollektivtrafiken utvecklas i regional samverkan. Vid planering och utformning av gatumiljöer ska behoven för fungerande gång-, cykel och kollektivtrafik prioriteras. Kommunens cykelnät är sammanhängande och tillgänglig och ökad cyklande bidrar positivt till folkhälsan. Barnen ges utökade möjligheter att cykla, trafikmiljön runt våra skolor samt vägen till skolan är säker. Kommunens arbete med transporter ska bidra till minskad klimatpåverkan.

Arbetet med transporter konkretiseras i kommunens *Trafikstrategi 2040* samt i *trafik- och cykelplaner*.

Fokusområdet är kopplat till miljökvalitetsmålen *Frisk luft*, *God bebyggd miljö*, *Bara naturlig försurning* och *Begränsad klimatpåverkan*.

3. Hållbara måltider

Strängnäs kommun arbetar med fyra aspekter inom fokusområdet Hållbara måltider: produktion av livsmedel, matsvinn, giftfri miljö och ett socioekonomiskt förhållningssätt. För att minska måltidens klimatpåverkan ska kommunen minska köttkonsumtionen och öka andelen vegetabilier i offentliga måltider. Kommunen arbetar aktivt med att minska matsvinn i olika led i processen. Vi ska öka andelen ekologisk mat vilket bidrar till att minska kemikalieanvändning i livsmedelsproduktionen och främjar biologisk mångfald. Kommunen ska arbeta med att höja statusen och attityderna runt den offentliga måltiden. Vi ska ha ett socioekonomiskt förhållningssätt som visar hänsyn till

förutsättningar och folkhälsoaspekter på lång sikt hos elever och andra som får matleveranser via kommunens måltidsservice.

Åtgärder och mål för hållbara måltider konkretiseras i kommunens *måltidspolicy* och *riktlinjer för måltider*.

Fokusområdet är kopplat till miljökvalitetsmålen *Giftfri miljö*, *Begränsad klimatpåverkan*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Rikt odlingslandskap* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

4. Natur och biologisk mångfald

I Strängnäs kommun arbetar vi för att bevara en rik och varierad natur och för att aktivt bevara, skydda och stärka den biologiska mångfalden. I Strängnäs kommun finns stora naturvärden som utgörs av bland annat Mälaren och dess stränder, ädellövskogar, mindre våtmarker och kommunala skogar som är mycket värdefulla för rekreation och biologisk mångfald. De biologiskt värdefulla naturmiljöerna ska genom vård och tillsyn öka sina värden. Information om kommunens naturområden skall finnas lättillgänglig.

Kommunens naturvårdsarbete konkretiseras i en *naturvårdsplan* och i *kommunens skogsbruksplan*. I planerna klargörs det långsiktiga behovet av att bevara mark med höga naturvärden och hög biologisk mångfald samt strategisk mark för rekreation och friluftsliv.

Fokusområdet är kopplat till miljökvalitetsmålen *Begränsad klimatpåverkan*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, *God bebyggd miljö*, *Ett rikt odlingslandskap* och *Levande sjöar och vattendrag*.

5. Energi och klimat

I Strängnäs är det lätt att leva miljövänligt. Kommunen och dess invånare använder förnybar energi och är ledande i användningen av energieffektiva produkter. Strängnäs kommun medverkar till att de nationella energi- och klimatmålen uppnås. Kommunens långsiktiga mål är att minska sin klimatpåverkan genom att öka användningen av förnybar energi. Kommunala verksamheter ska vara föredöme i energieffektiviseringar. Kommunen erbjuder information och rådgivning till allmänheten och ställer höga energikrav i sina egna upphandlingar.

Kommunens mål och åtgärder på kort och lång sikt fastställs i kommunens *energiplan*. Målet är ett kontinuerligt strategiskt energiarbete i kommunen som bygger på samverkan och helhetssyn.

Fokusområdet är kopplat till miljökvalitetsmålen *Begränsad klimatpåverkan* och *God bebyggd miljö*.

6. Kretslopp och giftfri miljö

Strängnäs kommun är en kommun med goda förutsättningar för avfallshantering, återvinning och återbruk. Kommunen ska verka för möjligheter och förutsättningar för lokala kretsloppslösningar för avlopp, gärna i samarbete med lokala jordbruk så att denna typ av anläggningar får ett större genomslag.

Kommunen arbetar aktivt för minskad användning av skadliga kemikalier. Information och rådgivning till kommuninvånare är en viktig del av arbetet. Kommunala verksamheter ska vara ett föredöme i kretsloppstänkande och i arbetet mot giftfri miljö.

Mål och åtgärder för avfallsförebyggande, ökad återanvändning, minskad miljöbelastning konkretiseras i kommunens *avfallsplan* och i *planer för förorenade områden* och *kemikalieanvändning*.

Fokusområdet är kopplat till miljö kvalitetsmålen *Giftfri miljö*, *Frisk luft*, *Ingen övergödning* och *God bebyggd miljö*.

7. Bygg och planering

Kommunen som helhet ska utvecklas i enlighet med kommunens Översiktsplan 2014. All kommunal planering sker klimatmedvetet, med fokus på att minska utsläppen av växthusgaser och anpassa samhället till framtida klimatförändringar. Kommunen planerar för en funktionell grönstruktur och undersöker hur ekosystemtjänster kan användas i samhällsplanering.

Kommunens arbete inom fokusområdet konkretiseras i *kommunens översiktsplan*, *fördjupade översiktsplaner*, *detaljplaner*, *grönplaner* och i *bygglovsprocessen*. Kommunen tar fram *riktlinjer för klimatanpassning*.

Fokusområdet är kopplat till miljö kvalitetsmålen *Giftfri miljö*, *Frisk luft*, *God bebyggd miljö*, *Ingen övergödning*, *Levande skogar*, *Säker strålmiljö*, *Ett rikt odlingslandskap* och *Levande sjöar och vattendrag*.

Strategins genomförande och uppföljning

Samhällsbyggnadsnämnden är huvudansvarig för miljöstrategin. Ansvar för olika delar av miljöstrategin kan beröra en eller flera nämnder och kommunala bolag via ägardirektiv. Berörda delar av förvaltningen, berörda nämnder, kommunala bolag ska tillsammans med och i samarbete med externa aktörer medverka till att miljöstrategin genomförs.

Många av insatserna kräver engagemang och ansvarstagande över olika förvaltnings- och politikområden samt med övriga aktörer och medborgare. Vissa

insatser behöver en tydlig ägare. För att komma till konkreta åtgärder via planer behövs det politiska prioriteringar. Bolagen involveras i framtagande av planer och deltagande i miljöarbete inkluderas i bolagens ägardirektiv.

Figur 3. Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige gör prioriteringar i det årliga mål- och budgetarbetet. En årlig uppföljning av miljöarbetet ska ge kommunfullmäktige ett aktuellt underlag inför beslut för olika insatser. Nämndernas mål och indikatorer har en direkt koppling till kommunfullmäktiges övergripande mål och indikatorer. Utifrån nämndernas mål formulerar respektive kontor en verksamhetsplan.

Genom att tydligare koppla samman miljöstrategin med kommunens system för styrning kan miljöarbetet följas upp i delårsrapporter och årsredovisningen samt genom berörda kontorens verksamhetsplaner och de kontorsspecifika verksamhetsmålen indikatorer.

Utvecklingen av Strängnäs kommun som en hållbar kommun är en ständigt pågående process. Miljöstrategins framtagande kan ses som det första steget i det långsiktiga arbetet med att, genom olika åtgärder, genomföra insatser för att bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen och att de regionala målen uppnås och kommunen utvecklas hållbart samt att det är lätt för kommuninvånare att bidra till miljöarbetet och få information.

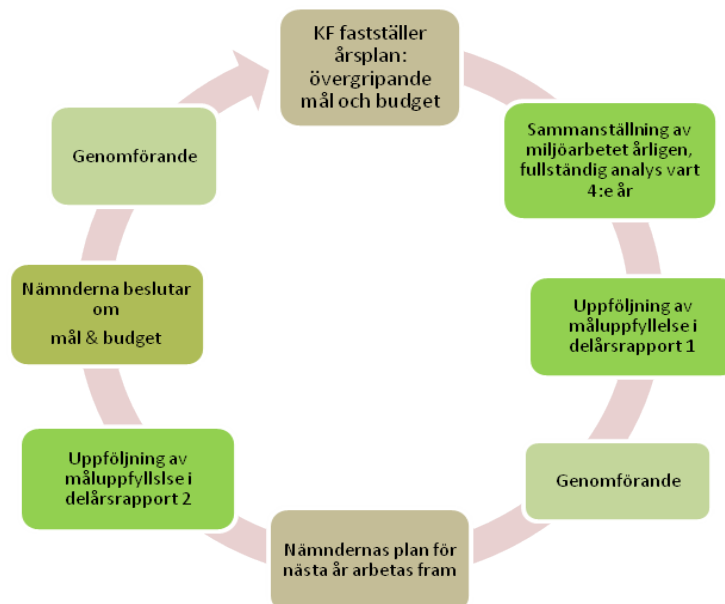
Strängnäs kommun strävar efter att tillämpa en beslutsprocess med medborgardialog där så är möjligt. I arbetet med att identifiera medborgarnas behov och visioner, när åtgärder planeras eller genomförs, är medborgardialog helt avgörande för resultatet. Därför ska det fortsatta arbetet med planer och program för utvecklingsarbetet hanteras i en beslutsprocess med anpassad medborgardialog i alla led. Erfarenheter från tidigare dialogprocesser ska tillvaratas.

Miljöstrategins utvärdering

Varje förvaltning/bolag får i inledningsfasen efter att en ny miljöstrategi har antagits utbildning, information och hjälp till att anpassa strategin till sin verksamhet. Ansvar för genomförandet för åtgärder ligger emellertid på kontoren/bolag.

Utvärdering av miljöstrategin görs i två steg: en rapportering enligt det som har slagits fast i planerna och en sammanfattande rapport till samhällsbyggnadsnämnden årligen. En fullständig utvärdering görs vart fjärde år i början av mandatperioden. Efter utvärderingen kan miljöstrategin revideras och förbättras.

Figur 4. Miljöstrategins årshjul

KF § 72

Dnr KS/2015:213-003

Förslag till miljöstrategi

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. anta miljöstrategin för Strängnäs kommun daterad 11 mars 2015,
2. miljöstrategin ersätter tidigare miljöpolicy för Strängnäs kommun (KS/2002:329).

Yrkanden

Magnus Stuart (M), Madeleine Bilberg (MP), Ingrid Fäldt (S) och Björn Karlsson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det enbart finns ett förslag till beslut och att det blir kommunfullmäktiges beslut.

Bakgrund

Nämnden för hållbart samhälle beslutade den 11 december 2012 att ge förvaltningen i uppdrag att revidera kommunens miljöpolicy från år 2003 och att påbörja arbetet med en handlingsplan för miljöarbete. Under senare diskussioner har uppdraget ändrats till framtagande av en miljöstrategi. Miljöstrategin omfattar ställningstaganden som möjliggör kommunen att arbeta med den ekologiska dimensionen av hållbarhet.

Dagens utmaningar för hållbar tillväxt är många och detta uppmärksammas ständigt i ny miljölagstiftning och nya nationella riktlinjer. Utmaningar för den ekologiska dimensionen av hållbar tillväxt kommer långsiktigt att påverka också dess ekonomiska och sociala dimension. Arbetet med miljö- och klimatfrågor och förändringar i dagens arbetssätt kräver övergripande och långsiktigt samarbete inom en kommun och regionalt.

Utan ett politiskt beslutat styrdokument som slår fast kommunens viljeinriktning i miljöarbetet minskar också i hög grad möjligheterna till extern finansiering för kort- eller långsiktiga utvecklingsprojekt inom miljö- och klimatområdet. Även deltagande i olika typer av regionala projekt försvåras.

Det finns inga lagkrav för att en miljöstrategi skall finnas i en kommun. Det ställs emellertid krav på kommunen att arbeta med till exempel kommunal energiplanering, vattenförvaltning för att säkerställa vattenkvaliteten och vattenförsörjningen, avfallshantering och avfallsförebyggande.

Utan övergripande målsättningar och planer riskerar miljöarbetet bli osammanhängande och bestående av punktinsatser som inte alltid leder till bestående resultat. Utan en samlad bild av miljöarbetet blir också

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

prioriteringsordningen för olika projekt otydlig och de mål om hållbar utveckling som ställs i kommunens översiktsplan 2040 blir svåra att nå.

Beredning

Miljöstrategin lyfter fram de viktigaste fokusområden och de planer som behövs för att uppnå översiktsplanens målsättningar, de nationella miljö kvalitetsmålen, lagens krav och för att uppfylla de önskemål som har kommit fram under medborgardialogen samt i diskussioner med politiken och med olika delar av förvaltningen. Miljöstrategin ska ge struktur till arbete samt tydliggöra ansvarsfördelning och hur miljöarbetet ska följas upp.

Nuläges- och omvärldsanalys har genomförts 2013 och analyserna har kontinuerligt uppdateras med den senaste informationen från nationell och regional nivå samt från förvaltningen. Kommunen påverkas allt mer av vad som sker på EU-nivå och på nationell och regional nivå eftersom miljö- och klimatfrågorna inte är geografiskt begränsande. Strategin understryker behovet att samarbeta inom förvaltningen, med de kommunala bolagen och andra aktörer för att skapa ett långsiktiga arbetssätt.

Miljöstrategin ska vara ett strategiskt dokument som tillsammans med planerna för de olika fokusområdena utgör kommunens miljö- och klimatarbete. I strategin ges förslag på övergripande ställningstaganden och i vilka planer frågan kan konkretiseras. I planerna ska konkreta mål specificeras tillsammans med ansvarsfördelning och tidsplaner för genomförande.

Ett strukturerat miljöarbete bedöms ge övervägande positiva konsekvenser för jämställdhet, tillgänglighet och folkhälsa.

Processen

Framtagandet av en miljöstrategi påbörjades med en nulägesanalys och en följande workshop i mars 2014 för ledamöterna i nämnden för hållbart samhälle. En större workshop organiserades i maj 2014 för alla ledamöter i nämndpresidierna. De förtroendevalda diskuterade nuläget, framtida utmaningar, miljöaspekterna som ingår i den strategiska planen och översiktsplanen och tydliggjorde därefter den politiska ambitionsnivån för den fortsatta processen.

Medborgardialogen har varit en viktig del i miljöstrategins framtagande. Dialogen har skett via möten med områdesstyrelserna, genom insamling av synpunkter från kommuninvånare via hemsidan, under fysiska möten eller i form av workshops där barn och unga har tecknat eller via dataspelet Minecraft skapat sin bild av miljö vad som är deras önskvärda miljö. Ett dialogmöte har organiserats med Naturskyddsföreningen.

Aktuellt förslag har arbetats fram av samhällsbyggnadskontoret. Synpunkter har hämtats från teknik- och servicekontoret, näringslivskontoret, inköpsenheten, fordonsenheten och Strängnäs Fastighetsbolag AB.

Samtliga nämnders verksamhet berörs av miljöstrategin. Remiss till kommunala nämnder och bolag har skett mot bakgrund av beredningsreglerna som gäller för ärenden till kommunfullmäktige.

Miljöstrategin ska vara vägledande för kommunstyrelsen och andra nämnder. Framtagandet av planer inom olika fokusområden kommer att kräva särskilda insatser. Kostnaderna beror på hur planerna prioriteras.

Beslutet ska följas upp i den fortsatta processen med miljöstrategin. Strategins övergripande ställningstaganden ska integreras i kommunens måluppföljning och nämndernas mål följs upp inom ramen för den löpande redovisningen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 93, 2015-04-29

Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 63, 2015-03-25

Förslag till miljöstrategi för Strängnäs kommun, 2015-03-11

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden

Beslutad:	Kommunfullmäktige 2014-06-16 § 73
Gäller fr o m:	2015-01-01
Myndighet:	Nämnden för hållbart samhälle
Diarienummer:	KS/2013:43-0092
Ersätter:	Folkhälsoplan beslutad av kommunfullmäktige 2010-02-22 § 23
Ansvarig:	Stabsavdelningen

Folkhälsoplan för Strängnäs kommun

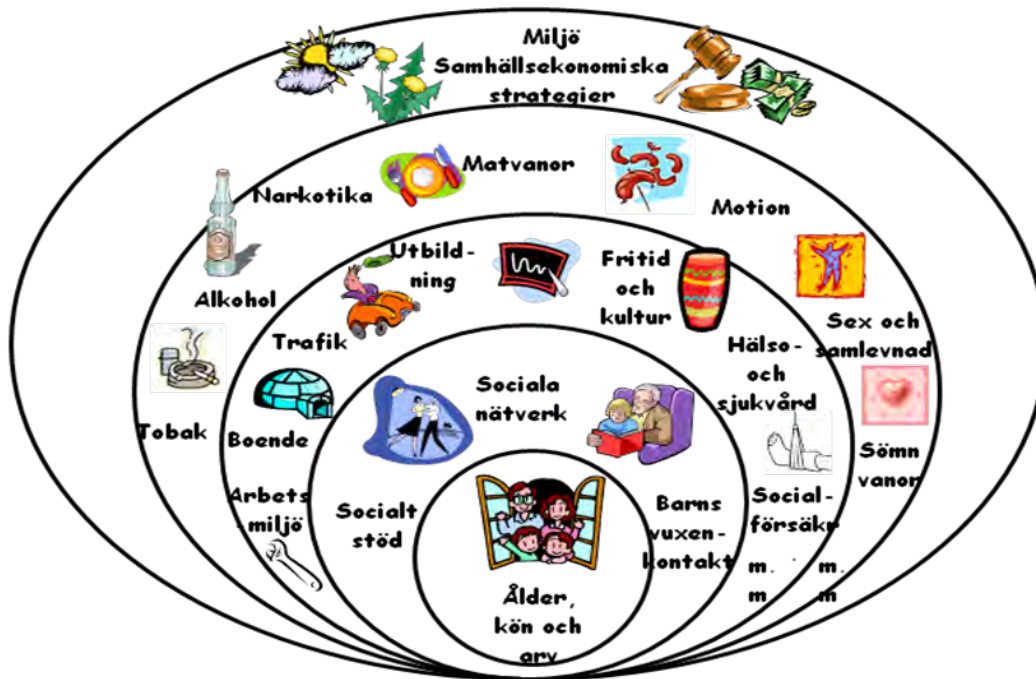
Folkhälsoarbetet är ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla livsvillkor som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Arbetet grundas på kunskap om kommuninvånarnas hälsa och om sambanden mellan samhällets utformning och folkhälsa.

Folkhälsopolitik handlar om att med politiska ställningstaganden skapa förutsättningar och möjligheter för en positiv hälsoutveckling för kommuninvånarna och utjämna skillnader i hälsa. Hälsa är en resurs för individen medan folkhälsa är ett mål för samhället.

Vad påverkar hälsan?

Människors hälsa påverkas av många olika omständigheter, allt från närliggande individuella faktorer till olika samhällsfaktorer. Var vi lever, hur vi bor, miljö, barndom, uppväxttid, utbildning, fritid och arbete påverkar alla hälsan. Även levnadsvanorna spelar stor roll. Det handlar också om vårt sociala nätverk, om att vara sedd och hörd, att veta att man inte är ensam. Folkhälsoinsatser behövs på olika nivåer och i flera delar av samhället, samverkan är en grundförutsättning. Det är ett strategiskt val, såväl på nationell nivå som i vår kommun, att utgå från de faktorer och omständigheter som påverkar hälsan, de så kallade "hälsans bestämningsfaktorer", i stället för sjukdom och hälsoproblem.

Bestämningsfaktorer för hälsa är alla de faktorer som bidrar till skillnader i hälsa och ohälsa. Nedanstående bild visar ett uppslag av de faktorer som påverkar hälsan.

Nationella övergripande mål för folkhälsan
Sverige har sedan år 2003 en nationell folkhälsopolitik som tar sin utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer. Därmed omfattar folkhälsoarbetet de allra flesta politikområdena.

Det nationella folkhälsoarbetet utgår från det nationella folkmålet om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Till det nationella målet finns elva målområden som anger centrala bestämningsfaktorer för hälsan. Folkhälsan berör och påverkas av många samhällsområden, därför är det viktigt med gemensamt mål och gemensamma målområden som vägledning för arbetet.

Nationella målområden

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Tobak, alkohol, narkotika, doping och spel

Strängnäs kommuns strategiska inriktning

Utifrån kommunens vision ska det för den enskilde vara enkelt, tryggt och ge stora möjligheter att leva i Strängnäs kommun. Samverkan, förnyelse och utveckling ska stå i centrum.

Strängnäs kommun vill i folkhälsoarbetet framhålla det nationella målets och målområdenas betydelse som en viktig del i kommunens arbete att skapa ett hållbart samhälle och bygga en attraktiv kommun för dagens och morgondagens behov och krav, med medborgarens behov i centrum, hållbart över tiden.

Kommunens verksamheter påverkar alla, mer eller mindre, det nationella målet och målområdena. Med särskild utgångspunkt från de elva nationella målområdena är Strängnäs kommuns utgångspunkt att;

1. Varje invånare i kommunen upplever att den kan påverka, känner sig lyssnad på, delaktig och att det finns mötesplatser.
2. Kommuninvånarna som bor och verkar i kommunen upplever att de har social och ekonomisk trygghet.
3. Barn och ungdomar växer upp i en trygg och jämlik miljö, där de kan känna sig behövda och delaktiga.
4. Kommunens arbetsplatser präglas av en säker och trygg miljö fysiskt och psykiskt ska upplevas som utvecklande och stimulerande.
5. Kommuninvånarna lever i ett kretsloppssamhälle fritt från miljögifter. Ett kretsloppssamhälle innebär att allt eller så mycket som möjligt av det som produceras skall kunna återvinnas och användas igen.
6. Det i kommunen finns en god tillgång och ett stort utbud till naturupplevelser och annan hälsofrämjande verksamhet.
7. Varje kommunal verksamhet håller en hög hygienisk standard och arbetar förebyggande mot smittspridning.
8. Kommunen arbetar för och möjliggör tillgång till information och utbildning för en trygg och säker sexualitet och god reproduktiv hälsa.
9. Det finns en god tillgång till fysiska aktiviteter, spontana som organiserade.
10. Stärka konsumentskyddet för säkrare livsmedel och att kommunen i sin verksamhet ska leverera giftfri mat utan onödiga tillsatser och bidra till goda matvanor.
11. Kommunen ska arbeta för att förebygga olika typer av skadligt beroende.

Många olika faktorer och verksamheter påverkar således invånarnas hälsa. För ett effektivt folkhälsoarbete krävs tvärspektoriell samverkan och samordning inom kommunens organisation och mellan kommunen, regionförbundet, landstinget, och länsstyrelsen, men också med ideella organisationer och andra samhällsaktörer.

Syftet med folkhälsoplanen är att ge kommunen en gemensam utgångspunkt och förutsättning för att verka för en hållbar utveckling och en god hälsa i hela kommunens befolkning.

Särskilt prioriterande områden

Strängnäs kommuns medborgare ska trivas och uppleva att kommunen erbjuder god livskvalité. Genom långsiktiga och förbättrade livsvillkor ska hälsan hos kommuninvånarna stärkas. Den utmaningen gäller för alla oavsett ålder, etnicitet, religion/tro, sexuell läggning, funktionsnedsättning, socioekonomisk status, åsikt eller kön.

För att skapa samhälleliga förutsättningar för att kommuninvånarna ska kunna uppnå en upplevd god folkhälsa utgör de elva nationella målområdena ramen för kommunens arbete. Samtliga målområden är viktiga för Strängnäs kommun, men tyngdpunkten ligger på tre prioriteringarna inom nu gällande folkhälsoplan.

Prioriterade områden

- Delaktighet och inflytande
Alla människor ska uppleva att de har inflytande över sina liv och att de ingår i en social gemenskap. Strängnäs kommuns utgångspunkt för en god hälsa är att prioritera att kommuninvånarna känner delaktighet och inflytande över de egna livsvillkoren. Genom tillgång till sociala nätverk och mötesplatser skapas möjlighet till delaktighet, engagemang och handlingskraft.
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
Strängnäs kommuns utgångspunkt är att särskilt prioritera ensamstående med barn, långtidsarbetslösa, utrikesfödda och ensamstående kvinnliga pensionärer, som är bland de ekonomiskt mest utsatta grupperna. Sociala relationer ska fungera som en skyddsfaktor för den fysiska och psykiska hälsan.
- Barn och ungas uppväxtvillkor
Strängnäs kommuns utgångspunkt är att prioritera förbättringar inom de förhållanden i uppväxten som påverkar den vuxna individens hälsa. Barn och unga bör så långt som möjligt skyddas mot skadliga effekter av alkohol, tobak och andra droger.

Ansvar och uppföljning

Nämnden för hållbart samhälle har det strategiska ansvaret för folkhälsoplanen. Nämnden ansvarar således för planen och att åtaganden och aktiviteter tas fram för att uppfylla folkhälsoplanens inriktning och de prioriterade områdena.

En grundförutsättning för att nå effekt av folkhälsoplanen är att ett folkhälsoperspektiv integreras i arbetet med mål och budget. Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att folkhälsoplanens inriktning och prioriterande

områden omvandlas till konkreta åtaganden och aktiviteter på styrelse-, nämnds- och förvaltningsnivå. Målsättningen är att folkhälsoplanens inriktning och prioriterade områden ska brytas ned och tas med i kommunens årsplan och nämndernas mål och budgeterar för att följas upp inom ramen för den löpande redovisningen.

Folkhälsoplanen har inget slutdatum. Nämnden för hållbart samhälle ska utifrån de åtaganden och aktiviteter som styrelsen, nämnderna och förvaltningen årligen tar fram och genomför, analysera effekterna och vid behov initiera en översyn av planens aktualitet och föreslå revideringar.

Kommunfullmäktige skall dock minst en gång under respektive mandatperiod pröva om folkhälsoplanen är aktuell i förhållande till de nationella målen och kommunens utveckling. Nämnden för hållbart samhälle ansvarar för beredningen inför kommunfullmäktiges aktualitetsbeslut.

KF § 73

Dnr KS/2012:43-0092

Antagande av ny folkhälsoplan

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. anta folkhälsoplanen för Strängnäs kommun att börja gälla från och med den 1 januari 2015,
2. uppdra till samtliga nämnder och kommunstyrelsen att i kommande budgetarbete beakta folkhälsoplanens inriktning och prioriterade områden, samt att göra handlingsplaner för folkhälsoplanens genomförande.

Yrkanden

Madeleine Bilberg (MP) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det enbart finns ett förslag och att det blir kommunfullmäktiges beslut.

Bakgrund

Förslag till folkhälsoplan har arbetats fram av nämnden för hållbart samhälle och därefter varit på remiss hos samtliga kommunala politiska organ och övriga berörda organ i kommunen. Inkomna synpunkter på planen har därefter beaktats och ett slutligt förslag för antagande ligger nu för beslut.

Beredning

I folkhälsoarbetet är de nationella målen viktiga i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle och bygga en attraktiv kommun utifrån medborgarnas behov och krav. Syftet med folkhälsoplanen är att ge kommunen en gemensam utgångspunkt och förutsättning för en hållbar utveckling och en god hälsa. Samtliga politiska partier från nämnden för hållbart samhälle har deltagit i arbetet med att definiera vad folkhälsa innebär.

Det finns elva nationella övergripande mål där folkhälsoplanen prioriterar följande tre områden:

1. Delaktighet och inflytande
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor

Justeraandes sign			Utdragsbestyrkande
-------------------	--	--	--------------------

Nämnden för hållbart samhälle har det strategiska ansvaret för folkhälsoplanen och ansvarar för att åtaganden och aktiviteter tas fram. Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att folkhälsoplanen omvandlas till konkreta åtaganden och aktiviteter på nämnd- och styrelsenivå. Folkhälsoplanens inriktning och prioriterade områden ska brytas ned och finnas med i kommunens årsplan och nämndernas mål och budgetarbete samt följas upp inom ramen för den löpande redovisningen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut KS§ 91, 2014-05-28

Ordförandeförslag, Antagande av ny folkhälsoplan, 2014-05-16

Nämnden för hållbart samhälles beslut § 27, 2014-04-15

Förslag till folkhälsoplan för Strängnäs kommun

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden

Nämnden för hållbart samhälle

Kulturnämnden

Socialnämnden

Plan- och byggnämnden

Överförmyndarnämnden

Valnämnden

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--------------------